

FRENK LARAMI

DOK HOLIDEJ

BROJ 455 · CENA 60,00 DIN

DOŠAO JE TIHO I UŠAO U LEGENDU

Nemačka 1,90 €
Švajcarska 2,60 CHF
Austrija 1,70 €
Holandija 2,00 €
Belgija 2,00 €
BIH 1,80 KM
Makedonija 45,00 DEN
Crna Gora 0,75 €
Hrvatska 10 KN
Slovenija 1,50 €
4. maj 2012.

BESPUĆE DURANGA

★ DOK HOLIDEJ ★

455

Frenk Larami

BESPUĆE DURANGA

MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA

Dok Holidej

Broj 455

Direktor

Vladimir Novaković

Odgovorni urednik

Viktorija Draginčić

Naslov originala

Frank Laramy

VASTNESS OF DURANGO

Recenzija i adaptacija

Maja Draginčić

Likovna obrada naslovne strane

Branislav Kerac

Ilustracija

Branislav Kerac

Branislav Perković

Tehnički urednik

Franjo Varga

Štampa: 25. IV 2012.

Tržište: 4. V 2012.

CIP–Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад
82–31 (5)

DOK Holidej / odgovorni urednik Viktorija
Draginčić. – 1972, br. 1 –. – Novi Sad: Marketprint,
1972–, –21 cm. (Edicija vestern romana)

Mesečno.

ISSN 0353–0000

COBISS. SR–ID 61129986

Izdaje: MARKETPRINT (Novi Sad, 21102 p. fah 20)

Štampa: Štamparija GRAFOPRODUKT d.o.o. Novi Sad, Desanke Maksimović 54

Generalni distributer: GLOBAL PRESS d.o.o. Beograd

Direktor: Vladimir Novaković. Odgovorni urednik: Viktorija Draginčić

Naslov originala: Frank Laramy – VASTNESS OF DURANGO

Copyright: MAP. Recenzija i adaptacija: Maja Draginčić

Sva prava se zadržavaju, uključujući i pravo na reprodukovanje ove knjige u celini ili delimično ili na bilo koji način.

Džinovska kapija državnog zatvora otvorila su se kao čeljusti kita. Kola koja su vukla dva mršava konja prošla su mimo straže ulazeći u prašnjavo dvorište. Santos Hardin je već čekao novopridošlice stojeći raskoračen, sa rukama na leđima u uniformi kaki boje. Držao je u ruci močugu od teškog drveta. Hardin je bio surovi batináš. Na njegov zvižduk su svi morali da igraju kako on naređuje.

– Izlazite napolje, pacovi jedni!

Bio je visok, krupan čovek u najboljim godinama. Kaiš mu se pomalo zatezao preko trbuha. Glava mu je bila upadljivo mala, kosa plava kao slama i kratko podšišana, a bikovski vrat crven od stajanja na suncu.

Zatvorenici, kojima je jedan od nadzornika stavio međusobno vezane lance, ispadali su iz uzanog otvora na kolima zaštićenog rešetkama kao džakovi krompira. Bili su već četiri dana zatvoreni u tim bednim kolima i sem tri gutljaja vode dnevno ništa im drugo nije dato. Bili su potpuno iscrpljeni.

– Od kada radim u Durangu nikada do sada mi pred oči nije stupila takva gomila bednika. No do sada me, radeći u ovom zatvoru, nije napuštala nada

pa ni sada neće. Ja ću još od vas tvorova da napravim pristojne građane!

Dok Holidej je kao poslednji stupio na tle zatvorskog dvorišta i lagano se ukopao ispred Hardina. Ovaj se na trenutak trgnu. U tim opasnim sivoplavim očima koje su ga oštro motrile ugledao je duh buntovnika. Zazviždao je kroz zube i obišao Holideja sa svih strana dobro ga odmeravajući.

– Otkud to da ti izgledaš kao čovek?

– Otud što su volovi postali čuvari u Durangu – uzvratio je Dok.

Hardin buknu, jer nikada nije nailazio na otpor. Ko je dospeo ovamo već je bio slomljen. U državni zatvor u Durangu stizali su samo najgori; ubice i pljačkaši, kojima je poslednje konačište trebalo da bude nedaleko od zatvora u kanjonu Enimas. To je, uostalom, i bio razlog zbog koje su ovde sakupljeni najsuroviji čuvari i date im odrešene ruke. Ovo je, prema tome, bio pakao, a Hardin vrhovni đavo.

Dok Holidej, Džordžijanac, čuveni revolveraš i kockar, odmah je imao priliku da zažali što se dobrovoljno javio da pomogne svom prijatelju Vajatu Erpu i lično istraži mnoge zločine počinjene u okolini Duranga. I opet, kao mnogo puta ranije, najslavnijeg strelca Zapada, u svojim lutanjima, put je

naveo u Alamosu. Tu je sreo svog starog prijatelja Vajata koji je bio usred rešavanja učestalih surovih zločina i pljački u okolini gradića Duranga.

Njihove zločine, kakvi se ne pamte, i nepotrebno prolivanje krvi je čak veoma uzbudilo guvernera ove teritorije. Ponudio je veliku nagradu onome ko pomogne saveznim maršalima sa Vajatom Erpom na čelu, da se rasvetle počiniooci koji su vešto i perfidno uklanjali i najmanji trag.

Glasine su ukazivale na to da su počiniooci ovih zločina zatvorenici iz državnog zatvora u Durangu. Možda uz saglasnost čuvara povremeno napuštaju zatvor da bi pljačkali i ubijali? Holidej je kao vešt borac i nenadmašan strelac trebalo da otkrije istinu i podnese dokaze u kancelariju saveznih maršala u Alamosi. On sâm je izabrao najteži put. Sa falsifikovanim dokumentima koji mogu da izdrže i najjaču proveru, pod imenom Džon Horst, stigao je iz Alamosa u Durango.

Nije smeo da računa na pomoć, bio je sasvim sâm. Sâm u paklu Duranga. Dočekao ga je pri samom dolasku đavo lično. Hardin je, pošto se povratio od iznenađenja, počeo da zamahuje močugom. Zatvorenici su pri tome pokušavali da zaštite glavu, izbegnu udarce ili su prosto puštali da se sruče na njih kao letnja kiša. A šta su drugo i mogli da učine kada su im i ruke i noge bile povezane lancima.

Holidej je, međutim, dokazao da se i u ovakvom položaju može braniti sopstvena koža ukoliko se poseduje

energija. Munjevito je sagnuo glavu i zaletio se u odebljali trbuh svog mučitelja. Hardin polete kao topovsko đule i sede u prašinu, hvatajući vazduh. Lice mu je bilo tamnocrveno. Bio je pogođen tačno u pravo mesto.

Svi su ostali kao paralisani pred ovim neverovatnim prizorom. Ništa se u ovom četvorouglu okruženom kavezima s rešetkama nije pomerilo. U tim kavezima, kako su ih nazivali, boravilo je hiljade izmoždenih robijaša u svakoj ćeliji po četvorica. Za njih je mesečni dolazak novopridošlica bio događaj koji nisu propuštali. Ponekad su te novajlije imale sakrivene dragocenosti koje su im mogli oduzeti ili su im donosili novosti iz svih krajeva zemlje, a ponekad i prokrijumčarili po koju pisanu poruku.

U svakom slučaju, starosedeocima zatvora pružala se mogućnost za zabavu jer su novopridošle mogli da kinje. Bili su iscrpljeni putem i nemoćni da se brane. Pravi plen za sadiste kakvih je ovde bilo na pretek. Uveli su užasan režim, jer su zatvorenici trpeli muke od surovih nadzornika i čuvara, ali i od izvesnog broja svojih nemilosrdnih sapatnika.

Hardin nerado prihvati ruke svojih pomoćnika koji su hteli da ga pridignu, posle uzaludnog pokušaja da to učini oslanjajući se na sopstvene snage. Najzad je uhvatio vazduh punim plućima i mogao ponovo da diše normalno. Jedan od naoružanih čuvara koji je upravo mahao kundakom „vinčesterke” iznad Dokove nezašti-

ćene glave, pogleda upitno svog pretpostavljenog.

Hardin odmahnu glavom. Lice mu je bilo izobličeno od besa.

– Taj momak pripada meni! – kazao je muklo. Na njegov znak dvojica uniformisanih čuvara odvukoše Doka do gubilišta smeštenog nasred zatvorskog dvorišta. Tamo su ga obesili tako da je jedva palcima nogu dodirivao zemlju. Sva težina Dokovog tela oslanjala se na palčeve. Ranije ili kasnije će da se smrve kada ne bude mogao više da se odupire na njih, kada ga izda snaga.

– Sutra rano, prijatelju, ćemo razgovarati ponovo – kazao je Hardin. – Tada ću se pozabaviti tobom i to izdašno. Neka budem proklet ako budeš preživeo prvu sedmicu.

Holidej samo otpljunu. Hardin, međutim, nije hteo da dozvoli da još jednom bude izazvan. Okrenuo se prema petorici novopridošlih. Objasnio im je propise ovog zatvora u Durangu koji su bili posebno strogi. Svako od njih ih je morao znati napamet. Posle toga su zatvorenici bili temeljno pretresani, a onda im je razdeljena zatvorska odeća. Tek posle toga dobili su da jedu i piju vodu koja je smrdela i hleb tako tvrd da bi i mazga njime polomila zube.

Naravno, Doku Holideju ni to nije dato. Stajao je na jarkom suncu tela pokrivenog još samo ostacima odeće tako da mu je na mnogim mestima koža bila izložena suncu koje je nemilosrdno žarilo, pa mu je koža pregorela.

Zaslepljen suncem, morao je da žmirka, osećajući kako mu usta, sve suvlja i suvlja, počinju da pucaju. Znao je da do zalaska sunca ima još puna tri časa. Pokušao je da štedi snagu, da bi mu trajala dok se noć ne spusti. Oslanjao je telo čas na jedan čas na drugi palac. Pitanje je koliko je to moglo da mu pomogne.

Pola sata kasnije iz glavne zgrade zatvora je stigla promena. U zatvorsko dvorište je stupila stasala, crnokosa devojka, izuzetno mlada, ali veoma bujnih oblina. Imala je belu bluzu i crvenu pamučnu providnu suknju. Kretala se kao da nastupa na bini velikog pozorišta. Umela je vešto da koristi sunčeve zrake, pobrinula se da se obrisi njenog tela jasno ocrtavaju ispod tkanine.

Dok Holidej je pogleda začuđeno. Takav cvet usred pakla nikako nije očekivao. Zbog toga je spontano zavijždao na način, istina ne preterano otmen, kojim se izražava divljenje privlačnoj ženi.

Hardin je izleteo iz ostave za odeću kao anđeo osvetnik. Pitao je ko je to, pri pojavi obožavane kćeri njegovog cenjenog šefa, imao smelosti da zviždi tako nepristojno.

Niko nije odgovorio. Kada je Hardin zapretio da će kazniti sve, Holidej se javio.

– To je dovoljno – kazao je Hardin. – Hajde, odvežite ga. Zreo je. Odustajem od toga da mu olakšam. Lešinari te čekaju, Horste.

Dva uniformisana čuvara priđuše i oslobodiše mu stopala. Dok se iscerio kada su ga povelili i na kapiji podigli na leđa mazge. Hardin se vinuo u sedlo svog konja. Streljački stroj se sastojao od tri čuvara koji su nosili puške preko leđa. Zatvorenici počеше da pevše. Dok im je zahvalio, a Hardin se zakleo na osvetu. Praćen pesmom zatvorenika, mučitelj je izjahao iz kapije, a za njim osuđenik na smrt.

* * *

Kanjon sa kamenolomom prema kojem su jahali predstavljao je užasan prizor. Bela zaravan s brojnim oknima i udubljenjima. Tamo su se skladištile kosti mrtvih zatvorenika. Lešinari su otkrili da ovde uvek ima nečega za jelo pa su zbog toga u jatima doletali u ovu zabit. Njihovi prodorni krici predstavljali su pozdrav pridošlicama. Bilo je to tako neprijatno da su i čuvari ućutali ispljunuvši cigare iz usta.

Hardin se okrenu prema Doku sa pakosnim osmehom na usnama i zažarenim pogledom.

– Žao mi je što će se sve tako brzo okončati, kopile. Rado bih te malo mučio. Na žalost, moram s tobom da okončam stvar po kratkom postupku. Ti si jedan od onih koji se nikada ne povijaju. Tebi se mora slomiti kičma, pre nego što druge podbodeš na pobunu. Opasan si kao dinamit, pa te treba odbaciti što dalje da se ne bi zajedno s tobom odletelo u vazduh.

– Zvuči kao da dobijam pohvale – kazao je Dok. – Zahvalan sam za to što

ovde smem da crknem umesto da uprljam ruke kao što vi to činite, tvorovi jedni.

– U redu je – zaključio je Hardin velikodušno. – Ovde te niko ne može čuti, pa prema tome kaži ili viči sve što ti je na duši pre nego što otputuješ u pakao. Imaš li još nešto da kažeš pre nego što napustiš ovaj svet?

– Da – uzvratio je Džordžijanac.

– Rado bih te ubio.

Santos Hardin se smejao tako jako da mu je trbuh poigravao.

– Pre će se dogoditi obrnuto – kazao je. – Hajde, pripremite ga. Neka ovde lagano okonča. – Bio je to tajni znak kojeg su razumeli samo čuvari.

– Mora li da bude baš tako? – pitao je jedan ridokosi čuvar ljutito. – Ovaj ovde vredi više od svih drugih celog ovog škarta kojim se svakodnevno bavimo. Recimo da to okončamo kratko, jednim metkom?

– Možeš ga dobiti ti lično ako imaš primedbu – preseče Hardin.

Čuvar umuknu. Odvukli su Holideja na jedno slobodno mesto između dve stene koje su se uzdizale nasred kamenoloma udaljene jedna od druge najviše deset metara šiljatih kao igle. Razapeli su uže između dve stene i obesili Holideja o njega, a onda povelili konje korakom. Životinje su trebale da povuku drugo uže napred i izvrši pritisak na zatvorenika, da bi ga na kraju ostavili da visi tako bespomoćan, nesposoban da se kreće, bez vode na jarkom suncu. Dva dana bi najduže mogle da traju muke pre konačnog kraja.

Pre njega su na ovaj način okončali svi oni koji su nervirali Hardina. Bez presude, bez zakona. Tvrdio je, naime da je u zatvoru u Durangu, on zakon.

Odjeknuo je zvuk trube. Dolazio je iz zatvora udaljenog oko jedne milje. To je značilo da Hardin mora da sačeka sa izvršenjem kazne. Ljutito je opsovao i naredio ljudima – Požurite! – videvši da oklevaju, počeo je da viče – Ako ne poslušate, skinuću vam te uniforme i vraćate se u ćelije, u društvo svih onih dragih ljudi koje ste do sada mučili. Šta mislite šta bi posle jednog sata ostalo od vas? Raskomadali bi vas golim rukama i prožderali kidajući komad po komad. Verujte mi!

Dželaći su nastavili posao. Dok Holidej je ječao, osećajući kako se pritisak i teret povećavaju. Zglobovi su mu preteće pucketali. Počeo je da urla jer su bolovi bivali sve jači, neizdrživi. U poslednjem trenutku pojavili su se jahači. Direktor Torton je bio u crnom odelu sa krutim šeširom. Kraj njega je jahala njegova kći. Gledala je puna sažaljenja zatvorenika kojeg su mučili.

– Hardin! – povika direktor Torton.

– Jeste li možda tvrdi na ušima?

– Dalje! – naredio je Hardin smrknuta lica. Niko ga nije poslušao. – Ovaj zatvorenik me je uvredio. No, to možda i nije važno. Napao me je, no nema značaja. Ali je on vašu kćerku na prostački način glasno procenjivao.

Direktor je kipeo od gneva – Šta vas se moja kćerka tiče, Hardin? Za Brendu odgovaram ja. A sada odveži-

te tog čoveka, moram da razgovaram s njim.

– Zbog čega? – upitao je Hardin zbunjeno.

– To vam sigurno neću objašnjavati. Nije potrebno da vam se pravdam, ni vama niti bilo kome.

– Tačno, ser! – izustio je Hardin nevoljno, jer su revolveraši koji su pratili direktora zatvora postali nestrpljivi. Svi do jednog bi Hardina rado izbušili mecima kao sito. Do pre nekoliko meseci su još bili pod njegovom komandom, to jest moćugom od tvrdog drveta. Bilo je tako sve dok Simur Torton, marljivi i preduzimljivi direktor nije povukao spasonosan potez. Osloboodio ih je, naravno pod uslovom da mu štite život, odagnaju radoznalce, a zavidljivce učutkaju. Kao slobodnjaci su povremeno mogli da idu u pljačku. Plen su delili pošteno. Sve u svemu, Simur Torton je u Durangu razvio veoma unosan posao. Naravno, sastav slobodnjaka se menjao, jer su poneki stradali i umrli. Nije bilo begunaca zato što to Torton nije trpeo. Što se pokušaja bekstva tiče, direktor je predupredio na veoma efikasan način. Zaposlio je bandu Indijanaca koji bi ušli u trag svakome ko pokuša bekstvo da bi radio sâm za svoj račun. Indijanci su Tortonu uvek donosili skalp koji je želeo. O tome su već počele da se šire glasine, pa niko nije više ni pokušavao da beži, bar niko od onih koji je uživao prednosti da radi za direktora Tortona. To je, u svakom slučaju, bilo

bolje, nego peći se u usijanom kavezu ili gubiti zdravlje gradeći puteve.

Brenda nije oklevala, prišla je Holideju i stavila njegovu glavu sebi u krilo. Sklonila mu je znojem ulepljenu kosu sa čela i napojila ga vodom iz čuture.

Hardin je smatrao da je život veoma nepravilan, gledajući šta direktorova kći radi.

– Otkud možemo znati da taj čovek predstavlja pojačanje za naš posao? – pitao je nametljivo. – Možda je samo razmetljivac i ništa više?

– Hoćete li da se uverite lično? – upitao ga je Dok.

– Što da ne? – prihvatio je Hardin spremno. Uostalom, bio je u dobroj formi dok je zatvorenik bio pretučen i iscrpljen. To, prema svemu, nije moglo da omane.

Direktor, međutim, nestrpljivo odmahnu rukom.

– Ja uopšte nisam zainteresovan za leševe. Njih želim da izbegnem koliko je moguće. Ima već suviše slučajeva, a ja moram svaki pojedinačno da obrađujem i podnosim dokaze. Argumenti mi lagano bivaju sve slabiji. Ali ako vas dvojica želite da upoređujete svoje veštine i umeća, zbog čega ne potražite neki neutralan cilj?

– Koji? – upitao je Džordžijanac.

– Tamo, ona tri lešinara koji kruže nebom. Skinite jednog, „vinčesterkom”.

Dok je prihvatio izazov. Palčevi na nogama su ga boleli, a i ruke su mu bile prilično slabe. Srećom, kažiprst

desne ruke je bio neozleđen. Jedan od čuvara ga oslobodi okova, a sâm direktor mu pruži pušku. Pregledao je oružje nekoliko trenutaka, a onda ga podigao, nanišanio i pucao. Tri puta za redom. Tri lešinara padala su sa neba bez oblaka kao tri teške grudve perja i tresnule o tle.

Hardin zabaci šešir na potiljak i počea se iza uva. Drugo mu ništa nije palo na pamet.

– Priznajem da sam pobeđen – rekao je. – To inače niko drugi ne bi uspeo. Ne bih ni ja verovao da je moguće da nisam video svojim očima.

Pružio je ruku u znak čestitke, ali ju je Dok prevideo. Samo je upitao direktora Tortona – Kuda to putujemo?

Direktor je posmatrao ovog zatvorenika ne krijući divljenje.

– Idemo natrag u zatvor. Ali on za vas neće više biti pakao, nego raj na zemlji. Moji ljudi, oni koji rade za mene, dobijaju sve što poželeva, što im padne na pamet. Živećete iza zidina bogatije i raskošnije nego što ste živeli na slobodi. A ako budete vredni, možete steći i bogatstvo.

– Sve to bi ste morali da mi objasnite malo detaljnije – zamolio je Dok, ne verujući ni sâm da se tako brzo i najkraćim putem približio cilju. Ako sve bude išlo dobro, sigurno će za četiri nedelje naći sigurne dokaze i dati ih šerifu Vajatu.

II

Holidej je leškario u udobnoj naslonjači odeven u svileni kućni haljetak,

zagledan u vatru u kaminu. U ovo doba godine u Koloradu je znalo biti prilično hladno. Haljetak mu, istina, nije bio po meri, jer je pripadao direktoru zatvora. Odeća mu je bila tesna u ramenima i plećima, pa su mu zbog toga grudi bile gole. Srkao je polako izvanredan konjak.

Brenda, kći sadašnjeg Holidejevog šefa, obletala je oko njega i prosto mu čitala svaku želju iz očiju. Da nije u sobi bio stalno prisutan sitničavi direktor Torton, proveo bi večer nasamo s Brendom. Ovako, morao je da sluša šta direktor govori. Torton je govorio bez prestanka. Sa naočarima okruglih stakala i metalnim okvirima, visokog čela, ličio je više na rasejanog profesora. Tema je bila njegov najmiliji poduhvat, osnivanje tajne firme. Osnovao ju je pre šest godina kada je preuzeo direktorsko mesto u ovom zatvoru.

– Znae, moje srce pripada velikim gradovima, umetnosti i ribarenju na moru – objašnjavao je Torton. – Ja mrzim ovaj posao. Postao mi je podnošljiv tek onda kada sam spoznao da se njime može brzo obogatiti.

– Šta na to kažu ostali čuvari?

Torton se tiho nasmeja.

– Navikli su da veruju i slušaju. Ne usuđuju se ni da zuci protiv mene, jer sam ja taj koji kao otac porodice određuje koliko će ko dobiti iz mog novčanika.

– Kako to? – interesovao se Dok.

– Ja odlučujem o zapošljavanju i o potrebama ovog zatvora. Primam i otpuštam s posla. Možete mi verovati da

nije nimalo lako naći unosan posao. To uostalom zna svako ko je jednom pokušao da ga nađe.

– Ipak, samo to ne može biti dovoljno – procenjivao je Džodžijanac.

– Ne, jer bi me u tom slučaju kad tad neko od tih smutljivaca pokušao da ocrni i dokopa se mog mesta. U svakom slučaju bi se tome mogao nadati. Dakle, svi su umešani, svi učestvuju!

– Zar svih četrdeset čuvara?!

– Svi! Naravno, visina učešća je veoma različita, što je uostalom pravično. U međuvremenu su se svi već toliko navikli na dodatna primanja da ih se uopšte više ne bi mogli odreći. Žene bi im iskopale oči da najednom moraju saopštiti da su izvori dodatne zarade presušili.

Holidej je pustio da mu pepeo fine mirišljave cigare padne na divni indijanski tepih.

– Već sam o toj stvari čuo neka govorkanja.

Direktoru ta primedba nije promakla. Naprotiv.

– Ko vam je pričao o tome? – upitao je oprezno.

– Jedan pajtaš s kojim sam u Juti sreo nekoliko poštanskih kočija. Sedeo je nekada u ovom zatvoru. Nije, međutim, znao ništa određeno.

Torton je bio zadovoljan odgovorom. Naravno, i umiren.

– Hteo bih da verujem da je tako. Moji ljudi su veoma pouzdani i čvrsto vezani interesima. Kako su takvi glasovi mogli da se šire bez obzira što nisu procurile bitne činjenice?

Holidej samo slegnu ramenima. Gle-
dao je Brendu i divio joj se. Kako je
samo ovako slabašan čovek mogao
imati tako rasnu kćer? Verovatno joj
je majka bila Meksikanka, pa je na-
sledila njene osobine. Devojka ga je
netremice gledala dok su sedeli jedno
nasuprot drugog za okruglim stolom.
Povremeno bi ga krišom dodirivala is-
pod stola.

– Zbog čega ste se opredelili za
mene? – pitao je direktora.

– Odgovor je veoma jednostavan.
Vaši dokumenti govore mnogo. Vi ste
tvrd momak, odlučan, ludo hrabar i
imate dug spisak dosadašnjih kazni.
Sasvim dovoljno. Umete da jašete i da
pucate kao malo ko. A što se tiče vaših
avantura sa ženama, samo jedno vam
nalazem, klonite se moje kćeri! Veo-
ma sam vezan za nju i priželjkujem za
nju drugačijeg čoveka, a ne robijaša.
Vi ste baš to i to ćete ostati, Džone!

– Naravno, ovaj deo priče o kćeri di-
rektor je ispričao pošto se Brenda po-
vukla iz sobe. – Ostaćete uvek robijaš
čak i kada se završi akcija u Alamosi i
za mene obavite lavovski posao.

– Pretvorio sam se u uho, direktore.

U trenutku kada je podigao čašu,
vrata sobe se otvoriše i Brenda priđe
da mu sipa konjak. Kao da je staja-
la pred vratima, prisluškivala i viri-
la kroz ključaonicu. Točeci mu piće,
dodirnula je svojim malim čvrstim
grudima Dokovo rame. On brzo obori
pogled i zadrža ga na svojim nogama.
Nije smeo da rizikuje ništa. Ovde je
imao pun komfor, okupao se, obukao

u svileni sobni ogrtač i očigledno po-
stao direktorov favorit. Da je Torton,
međutim, samo naslutio da je Dok sti-
gao ovamo sa zadatkom da ga uhvati
na delu, sve bi krenulo drugačijim to-
kom. Srećom, to nije mogao ni da na-
sluti. Osećao se sigurnim. U ovom pu-
stom delu zemlje osećao se kao kralj.
Ljudi su ga obasipali pažnjom jer je
sinovima, očevima, braći, obezbeđivao
posao kako je hteo.

Među malim rančerima je ova dodat-
na zarada bila više nego dobrodošla.
Tek od kada je Torton počeo da „radi”
sa svojom tajnom firmom, dokopali
su se „zelene grane”. Ako je veći deo
porodice radio za zatvor, nešto se i
moglo sakupiti. Muškarci su stajali u
stražarnicama ili mučili zatvorenike, a
žene radile u kuhinji ili perionici. Obe
zgrade nalazile su se izvan visokih zi-
dina zatvorskog dela. Strogo se pazilo
da ne dolaze u dodir sa zatvorenicima,
koji su, naravno, bili izgladneli.

– Rado bih čuo nešto više o poslu
koji valja obaviti u Alamosi.

Torton se nasmeja meketavo.

– Potpuno vas razumem. No pričaće-
mo o tome tek onda kada kucne čas.
Do tada ću vas posmatrati i staviti na
probu. Ne volim da poveravam svoje
ljude nekome ko ih može odvesti u
propast.

– Ako sam dobro shvatio, vi lično ne-
ćete učestvovati u poduhvatu?

Direktor se kucnu prstom po čelu.

– Pre svega, ja sam suviše poznat.
Drugo, nisam podesan za takve nasil-
ničke poduhvate. A treće, imam vas,

„jeftinu hranu za metke“. Jer šta mislite, šta bi svako od onih dole koji sede danju u užarenom, a noću u hladnom kavezu dao da jednom dobije kratko odsustvo? Da radi za mene. Pogledajte malo oko sebe, Džone, i videćete da ovde ima zatvorenika koji žive bezmalo isto tako dobro kao i ja.

– Zar to ne stvara zlu krv?

– Retko. Ko vrši pritisak, ja pritisnem njega. Bolje rečeno, to sređuje Hardin. On je podmukli batinaš, sadišta i pijandura, prema tome, kao da je rođen za taj posao.

– Kada se kreće? – pitao je Dok.

– Već sutra. Konji su u štali, spremni.

– A oružje?

Torton se nasmeja – Njega ćete dobiti tek u poslednjem trenutku. Ne mislite da ću ovde unutar zatvora robijašima koji zaslužuju konopac, poveriti oružje? To bi se graničilo sa samoubistvom.

– Gde ću ja spavati, mister Torton?

– Obzirom na važnu funkciju koju ćete dobiti, spavaćete ovde u mom službenom stanu.

Holidej je spustio kapke, ali ne dovoljno brzo tako da je direktor primetio njegovu reakciju.

– Uprkos tome nećete moći da priđete mojoj kćeri. Ležaćete u sobi koja se zaključava.

– To je u redu. Uostalom na to sam i osuđen – kazao je Dok spremno.

– Ako nemate ništa protiv, ja bih sada krenuo.

– Ja ću vam još pre toga natrljati palčeve sirćetom – ponudila je Brenda.

– Nije potrebno! – odlučno je odbio Džordžijanac, što mu je povećalo naklonost direktora zatvora.

Ponudio mu je kutiju cigara uz upozorenje – Pazite da prilikom pušenja ne zaspate i zapalite kuću.

– Ukoliko bi se to i dogodilo, digao bih uzbunu.

– To baš ne bi mnogo koristilo. Ja ne čujem najbolje, a osim toga imam izuzetno čvrst san. Mene je teško probuditi.

Holidej je ćutao. Prostorija u koju ga je Torton ugurao bila je mala kao ćelija, a tako je bila i osigurana. Na prozorima su se nalazile rešetke, a vrata su bila pojačana metalnim šipkama. Pre njega je neko ovde već stanovao. On je izgleda izbio rupe u drvetu veličine džinovske pesnice kroz koje se bez pomuke moglo viriti u ćeliju.

– Bio je to ludak kakvog nema – objašnjavao je Torton. – Neko vreme je vodio bandu, ali sam ga morao ukloniti. Bio je pravi psihopata, a tako nešto uvek podiže prašinu. Nisam ga više hteo.

– Šta ste učinili s njim?

– Hardin ga je premlatio batinom, a onda odneo u kamenolom koji ste videli i sami. Bog mi je svedok. Vi ste stigli u odlučujućem trenutku.

– Hardin je zaista brzoplet, nepromišljen. Ne podnosi nikoga ko mu se suprotstavi, ko je bolji i pametniji od njega. On bi vas ubio pre ili kasnije.

Holidej uđe u ćeliju koju je Torton zaključao, a ključ stavio u džep svog prsluka i poželeo mu laku noć.

Holidej se skljoka na poljski krevet, na kome je bilo dovoljno jastuka i pokrivača. Svega što je ostalim zatvorenicima bilo uskraćeno. A bilo im je uskraćeno sve, jer Tortonova pohlepa nije imala granica. Džordžijanac se već sada radovao trenutku kada će ovu „pticu grabljivicu” zaustaviti jednom za sva vremena.

No još više se radovao Brendi koja mu je uputila topao pogled pre nego što je izašla iz sobe. Pogled koji je ličio na obećanje.

Ležao je i pušio, bacajući s vremena na vreme pogled prema rupama u vratima. Trajalo je nepodnošljivo dugo dok se Brenda nije pojavila. Skočio je sa kreveta. Odmah je prihvatio izazov. Kroz rupe na vratima su se dodirivali i milovali. Ništa mu ne bi bilo mučnije nego da ga Torton uhvati na delu. Najzad, ne nalazi se ovde radi svog zadovoljstva, već da obavi važan posao i učini uslugu svom prijatelju. Zato su se posle kratkog vremena rastali i pošli na spavanje.

Bila je to duga noć. Tek u praskozorje je kratko zadremao. Nešto kasnije su zatvorenici probuđeni. Holidej obuče direktorov svileni sobni ogrtač.

Napolju, pri prvim zracima dnevnog svetla, siva kolona se vukla dvorištem obrazujući stroj pred ćelijama. Drvena obuća zatvorenika kloparala je po kamenom tlu. Počela je vežba. Zatvorenici su morali da marširaju kao vojni-

ci. Samo su pored kazana sa gulašem morali da promaknu brzo, jer je njima bila namenjena mršava čorba.

Holidej oseti glad. Prišao je vratima i počeo da viče – Hej, kakva je to ovde posluga? Treba li da umrem od gladi?

Dok Holidej nije morao da doručkuje sâm. Pojavio se direktor Torton iscrpljen i zgužvan. Oko njegovih beskrvnih usana mogao se nazreti usiljen osmeh i napetost, kao uostalom uvek pre početka velikog poduhvata. Najzad, mnogo štošta je moglo da krene naopako i da se tako okonča. Istina, uvek je sa grupom slao i jednog nadzornika sa zadatkom da pazi da u ruke protivnika ne padne ni jedan živi zatvorenik. Da ne bude zarobljenika koji bi mogli nešto da odaju. Za to, međutim, nije bilo nikakve garancije.

Ta prikrivena uzbuđenja i napetost, doneli su Tortonu bolove u želucu. Zbog toga se morao kljukati pilulama pre nego što je posrkao svoju mršavu čorbu od zobi. Dokov stomak je srećom bio zdrav, pa mu je Brenda donela kajganu i prženu slaninu. Smazao je ogromnu porciju. Na njemu jedva da se primećivalo da je iscrpljen. Brenda je, međutim, izgledala kao da je provela nekoliko nedelja zatvorena u manastirskoj ćeliji na strogom postu, bdenju i drugim mukama.

– Osećaš li se dobro? – pitao je zabrinut otac nekoliko puta, a ona se svaki put široko osmehnula i tako uverila oca da je s njom sve u redu.

Holidej je bio zadovoljan što je uglavnom završio doručak pre nego

što su ostali stigli. Šestorica sa kojima je trebalo da doručkuje samo bi mu pokvarila apetit. Sada je u njihovom društvu samo srkao kafu i čačkao zube, i naravno, posmatrao grupu ljudi sa stranputice života. Prvi među njima je bio Santos Hardin. Njega je, uostalom, već poznavao. Ostala petorica koja je trebalo da ga prate na putu za Alamosu bila su mu nepoznata. Među njima je bio jedan Meksikanac, mlad momak kome verovatno sve „daske u glavi” nisu bile na broju, jer se sve vreme igrao oštrim nožem, sve dok mu ga Hardin nije oduzeo. Meksikanac se zvao Esteban Čavez. On je, kako je sâm smejući se priznao, pobijao šestočlanu porodicu samo da bi se dokopao nekoliko sitnih novčića koji su mu bili potrebni za fiestu. Desmond Henson je bio ćelavac smeđih očiju nalik na čiode. Nije uopšte otvarao usta da bilo šta kaže. Ne zbog toga što je bio lenj, nego se ustručavao da zine jer mu je nedostajalo nekoliko prednjih zuba. Bio je osuđen na doživotnu robiju, jer je prilikom jednog prepada na banku besomučno pucao oko sebe i ubio tri osobe.

Treći se zvao Boris Stepaninen i bio sin pravog ruskog velikog kneza kako je sâm tvrdio. Niko mu to, naravno, nije verovao. No, on se trudio da se ponaša otmeno. U Americi je važio za dobrog borca u ringu, u šta se moglo lako poverovati sudeći po snažno razvijenim mišićima.

Od kako je jednu indijansku bandu napio vatrenom vodom da bi se do-

čepao njihovog zlatnog grumenja, a osвете željni Indijanci spalili ceo kraj u kojem se to odigralo, sin ruskog kneza sedeo je iza rešetaka. Družio se stalno sa jednim feminiziranim čistaćem cipela koji naravno nije učestvovao u razgovorima, niti je bio za doručkom na veliko žaljenje tobožnjeg naslednika velikog ruskog kneza.

Kevin Sanderson je bio najstariji učesnik ovog skupa. On je svoje stakleno oko kotrljao preko stola ili ga uranjao u lonče s kafom. Činio je to opet ispočetka, jer se Brenda tome neodoljivo kikotala.

Poslednji iz ovog skupa bio je izuzetno visoki Teksašanin Veston Medoks. Njemu su opljačkani rančeri odsekli uši. Bolje rečeno, gornje delove ušnih školjki. Na taj način su odgajivači stoke hteli da ga žigošu kao nepopravljivog kradljivca stoke. On je, istina, stalno naglašavao da je stoku krao iz sažaljenja prema sirotinji. Ukradenu stoku je u Meksiku bezmalo poklanjao, jer nije mogao da gleda gladnu decu. Uprkos tome, bio je veoma sujetan, prepreden i ljigav momak koji bi uništio i sopstvenu porodicu kada bi time mogao da obezbedi zaradu od nekoliko dolara.

Posle doručka se banda povukla u jednu mirnu prostoriju. U direktorovoj biblioteci su uz kafu, konjak i dobre cigare razgovarali o predstojećem poduhvatu. Torton je sve pripremio kao što se to čini u generalštabu. Dao je čak tačan crtež prostorija banke koju je trebalo orobiti. Sâm Torton je

objašnjavao crtež. Na kraju je svako znao na kome mestu treba da bude, koji zadatak mora da izvrši i koliko mu je vremena za to određeno.

Dok je zajedno sa Santosom Hardinom trebalo da osigurava glavnu ulicu. Meksikanac i Kevin Sanderson su štitili leđa odmah na sporednom ulazu, a ostali su trebali da uđu u banku, u prostoriju sa šalterima s tim da jedan odmah ostane uz vrata i pokriva im leđa. Dvojica su trebali da opljačkaju blagajne i trezor. Torton je čak znao gde se nalaze veliki iznosi koje su blagajnici skrivali da ne bi klijentima upadali u oči. Torton je mnogo toga saznao sâm. To mu, uostalom, nije bilo teško jer je upravo u toj banci imao veliki depozit. Zahvaljujući bliskim vezama sa direktorom banke, saznao je koji je dan najpovoljniji za pljačku, odnosno kada u banku stiže novac za plate i koliko se tu zadržava.

– Ovo jednostavno ne može da omanje! – zaključio je Simur Torton i zadovoljno trljao ruke. – Neću da preterujem, ali jedan milion papirnog novca će tamo sigurno biti. Naravno, uz to i znatna količina zlatnih i srebrnih dolara. Koliko ćete od toga moći da ugrabite, moraćete odlučivati sami. Mislite o tome da će vas sigurno slediti i da pred sobom imate dug put.

Simur Torton pripali cigaru i s ponosom pogleda po sobi. Pogled mu se zadrža na Doku u kojeg je nerazumno i gotovo bolesno verovao. Bio je oduševljen njime.

– Vi dakle ulazite odmah na glavna vrata u igru – kazao je direktor zatvora.

Pustolov iz Džordžije samo klimnu glavom, dok je Santos Hardin gnevno siktao – Mislim da ga niste dovoljno dugo proveravali – kazao je. – Postajemo lakomisleni.

– Glavno je da vi u Alamosi ne budete lakomisleni. Tamošnji šerif spada među prvoklasne čuvare zakona. Svi njegovi pomoćnici su pakleni psi goniči. Ako mu budete sumnjivi, napašće vas bez oklevanja. Upravo zbog toga je dobro imati u grupi tako izvrsnog strelca kakav je Horst. On vam može skinuti s vrata napadače.

– Ako bude načinio grešku, smaknuću ga – kazao je Hardin prkosno.

– To isto važi i za tebe, stari momče – uzvratio je Dok hladnokrvno.

Torton razvuče lice. – Ima li još neko pitanje? – insistirao je direktor da bi skrenuo razgovor u drugom pravcu.

– Kada ćemo krenuti? – pitao je Holidej kao da ne može da dočeka da se dočepa velikog plena.

– Odmah! Konji su spremni. Hardin drži komandu, to je bar jasno. Bez ikakvih podvala i sopstvenih akcija. Setite se kako je izgledao taj koji je to pokušao pošto su mu moji Indijanci održali lekciju! To ne želim ni svom krvnom neprijatelju! – uveravao je direktor zatvora.

Svi su u glas promrmljali nešto kao odobravanje. Holidej pođe napolje gde ga je Brenda nestrpljivo očekivala. Bacila mu se oko vrata. Santos Har-

din koji je išao iza njega video je to i zacrveneo se od gneva. Imao je još dodatni razlog za neprijateljstvo, zaključki Holidej. No s tim će morati da živi.

III

Tek ispred same Alamose, Santos Hardin podeli oružje. Svako od njih je dobio po „kolt“, po jednu modernu „vinčesterku“ kao i obilje municije. Samo za Doka nije bilo ničeg. Kada je negodovao, Hardin mu odbrusi s mržnjom.

– Ti si možda direktorov ljubimac, ali moj sigurno nisi. Ja te mrzim. Ništa ne priželjkujem više od toga no da te šerif ili neko od njegovih pomoćnika napuni usijanim olovom. I to već pri prvom poduhvatu, da ne moram više da gledam tu tvoju razmetljivu njušku.

Ostali se nasmejaše u znak odobravanja. Nisu voleli ni jednog novodošavšeg, a pogotovo ovog koji je odmah dobio visok položaj i direktor s njim postupao kao da mu je rođak.

– Tako smo svi mi počinjali! – uveravao ga je Kevin Sanderson. Njegovo stakleno oko bleštalo je pri zalazećem suncu.

Sedeli su na leđima izuzetno dobrih konja. Teretni konji su ih sledili iz daleka. Biće im potrebni tek kasnije kada se banda bude vraćala sa punim bisagama i džakovima.

Krenuli su. Jahala su po dvojica i to u priličnim vremenskim razmacima i iz svih pravaca, da niko ne bi prera-

no shvatio o čemu se radi. Santosa Hardina su smatrali nekom vrstom životnog osiguranja. Ko je s njim jahao, nije imao šta da rizikuje. Krenuo je poslednji i sve vreme se trudio da Dok bude ispred njega.

Kada su ujahali u grad koji je bio prilično veliki, njihovi saučesnici su se držali veoma neupadljivo. Sedeli su u brojnim salunima rasutim po gradu i nalivali se pivom i rakijom.

Organizacija je funkcionisala dobro. Niko nije imao nameru da ugrozi poduhvat, jer bi to značilo smrtnu presudu.

Lagano su se približavali banci. Na ulici je bilo veoma živo, pa niko nije primetio dolazak novih, nepoznatih lica. To je bila velika prednost. Šerif je kao mačka ležao u naslonjači ispred kancelarije na verandi i pokušavao da nadoknadi nedovoljno prospavanu noć. Sa svog mesta mogao je da obuhvati pogledom sve važne zgrade: banku, poštu, robnu kuću i oba saluna.

Holidej se naslonio na stub trema jednog magacina koji se nalazio nedaleko od banke. Iza njegovih leđa su žurno promicali ljudi. Želeo je da ometa prepad na banku, ali se morao držati pravila igre. Na cedulji je ispisao opomenu da će banka biti napadnuta. Sada je pogledom tražio pogodnu osobu kojoj bi doturio cedulju. Izabranik je morao da bude dovoljno ozbiljan da sve to ne smatra šalom i ne baci papić. Morao bi pritom da bude i dovoljno bojažljiv da bi odmah otišao do čuvara zakona. Osim toga, glasnik je

morao biti dovoljno mudar da poruku preda neupadljivo. Dok Holidej se nalazio pred teškom odlukom i pred još težim izborom. Imao je sreće, upravo je prolazio sveštenik. Holidej dodirnu obod šešira, široko se osmehnu i ugru u belu, meku sveštenikovu šaku višestruko savijenu cedulju. Uz to ga je pogledao preklinjući ga.

U tom trenutku se na obližnjem raskršću pojavi grupa vojnika što je skrenulo pažnju Santosa Hardina. Verovatno sveštenik nije zaboravio kako se krišom primaju i prenose dalje cedulje, jer je nastavio put kao da se ništa nije dogodilo. Pročitao je cedulju, a pritom nije „pao u nesvest”. Išao je ulicom sasvim normalno i zaustavio se pred šerifom. U tome nije bilo ničeg upadljivog ni neobičnog.

U međuvremenu su za to određeni razbojnici ulazili u banku. Odmah je nastala gužva. Nevolje su počele time što su zbog neuobičajeno visoke sume koja je ovde deponovana, postavljena još dva dodatna stražara. Odmah su nervozno otvorili vatru. Kada je stigao šerif sa svojim pomoćnicima, gužva je bila u punom zamahu: četvorica razbojnika su pucala mahnito oko sebe ne bi li se dočepali vrata i slobode. Santos Hardin se prvi dao u bekstvo. Dvojica kod sporednih vrata su mu se odmah priključila i gotovo ga pretekla bežeći. Meksikanac je ostao da leži na ulici. Bio je pogođen. U to se Holidej vinuo u sedlo. Gonio je konja ludo, a onda se naglo sagnuo u sedlu, ščepao Meksikanca za jaknu i povukao ga so-

bom. Pre nego što su šerif i građani zatečeni na ulici mogli da se organizuju, već je zamakao u jednu od sporednih ulica. Posadio je Estebana Čaveza iza sebe u sedlo i onako ranjenom mu naredio – Drži se čvrsto, inače je gotovo! – Posle toga je iz svog konja izvukao sve što je mogao. Hrabri konj je grabio nezadrživo.

U Alamosi je vladalo užasno uzbuđenje. Ipak, potrajaće još neko vreme dok budu sakupili poteru, naoružali se i krenuli za razbojnicima. Možda će se nadležni zadovoljiti time što ništa nije opljačkano, niti je ko ubijen.

Holidej je napustio grad obilazeći ga u širokom luku. Našao se na dve milje od Alamose i sledio isušeno korito jednog potoka. Potok je tekao iz pravca brda zapadno od Alamose i ulivao se negde u reku Enimas. Pravac je znači odgovarao. Nije menjao pravac uopšte, jer tamo gde Enimas teče, nalazi se Durango. Hteo je natrag, baš tamo.

Trebalo je da traži još dokaza protiv Simura Tortona.

U međuvremenu je imao izvesnu predstavu o organizaciji bande, ali mu se činilo da ono što zna, nije sve.

Na žalost, Esteban mu je pokvario račune.

– Potrebna mi je pauza – cvileo je Meksikanac – inače ću odapeti.

– Kakav gubitak za čovečanstvo! – rugao mu se i nastavljao put. No ranjenik iza njega ga je sve češće puštao i bespomoćno klizio prema tlu. Za Holideja, mogućnost da se Esteban opo-

ravi, nije predstavljalo zadovoljstvo, jer je smatrao da ga nikada više ne bi trebalo slobodno pustiti među normalne ljude. Međutim, Holidej ga nije mogao tek tako ubiti. Trebalo je da obojica stignu do Duranga. Zbog toga je nevoljno napravio pauzu tamo gde mu se učinilo da je predeo povoljan za to. Bilo je gustog žbunja i prirodnih udubljenja u stenama nalik na pećine. Ako vešto ukloni tragove, mogli bi da ostanu tu neprimećeni. Iznenadjujuće brzo je jedna grupa vojnika krenula u poteru za bandom. Holidej je mogao da prati taj lov sa sigurnog rastojanja. Esteban je ležao nepomično i bez trunke snage u jednoj od pećina. Dok mu je stavio privremeni zavoj od košulje i dao mu vode.

Santos Hardin je jahao kao sâm đavo. Ni po koju cenu nije hteo da ga se dočepaju. Bio je potpuno zbunjen. Sama pomisao da se nađe u zatvoru u kojem je bio do sada prvi nadzornik, izazivalo je takav paničan strah da je gotovo uništio životinju pod sobom. Uprkos tome, ostali su ga stizali: trojica iz prostorije sa šalterima i dvojica koja su pokrivala sporedan ulaz. Svi su još bili pod šokom. Potrajalo je neko vreme dok Hardin nije saznao istinu.

– Kada smo ušli unutra – obaveštavao ga je Kevin Sanderson gnevno – jedan od onih s belom kragmom je počeo da viče: – „Pažnja! Ovi hoće da nas napadnu!” Istog časa su ona dva čuvara počela da pucaju.

– Šta to treba da znači? – pitao je Hardin uzbuđeno. – Da li je taj momak bio upozoren?

– Sigurno – tvrdio je Sanderson – Da nije tako, ispraznili bismo trezor. Ovakom smo svi morali odmah u zaklon i u obračun sa dvojicom čuvara. Pucali smo na njih. U gužvu se umešalo još i nekoliko službenika banke. Nije bilo načina da prođemo, a o uzimanju novca nije bilo ni pomena. Sve se odigralo munjevito!

Santos Hardin je utonuo u razmišljanje. Da se Holidej nije nalazio u njegovoj blizini, pokušao bi da ga optuži za izdajstvo. No, novajlija nije makao s mesta na tremu. Hardin je razmišljao i dalje sada već grozničavo. Pokušavao je da dozove u sećanje svaku, pa i najmanju pojedinost. Stalno je Doka držao na oku da ne bi propustio trenutak kada neizbežna pucnjava počne, trenutak koji je hteo da iskoristi i metkom izbaciti Doka iz igre.

– Sveštenik! – kazao je Hardin konačno. – To je to. Horst mu je došapnuo nešto. Sigurno o napadu na banku. Prokleta kopile!

Počeo je da objašnjava svoju teoriju. Ostali nisu znali šta da misle o njoj. Osim toga, mučile su ih druge brige. Oblak prašine u daljini najavljiivao je gonioce. Bilo je zaista zagonetno kako je Sanderson, čovek s jednim staklenim okom na tom rastojanju mogao da razazna pojedinosti. Rekao je kratko – Vojnici! Bar njih dvadesetorica!

Hardin se setio da je tu grupu vojnika video u Alamosi. Opsovao je.

Verovatno se sve urotilo protiv njega, pomislio je. Vraćao se nazad praznih ruku i još k tome, ne sa svim ljudima. Nedostajali su Dok i onaj prokleti koljač, Meksikanac. Bio je u velikom iskušenju da odustane od povratka u Durango, da okrene konja u drugom smeru. No pomisao na vojnike sprečavala ga je u tome.

Na jednom pogodnom mestu su pregazili reku Enimas. Činili su sve da uklone tragove i da gonioce obmanu.

Odjednom su se pojavili Indijanci, Tortonova tiha rezerva. Izgleda da su imali nos za nevolje koje prete. Sedokosi poglavica sa svoja dva sina i još četvoricom drugih ratnika pojavili su se neprimećeni, tako iznenada da su banditi potegli oružje. Hardin ga je poznavao, a i poglavica njega. Pozdravili su se ne baš srdačno.

– Gde su ostala dvojica? – pitao je poglavica neposredno.

– Ko te je naučio da brojiš? – pitao je Hardin mrko. Mrzeo je što mu se Indijanac obraća na taj način.

– Gde? – ponovio je poglavica pitanje, a Hardin samo slegnu ramenima.

Poglavica koji je preko čela nosio crvenobelu traku okrenu se prema svojim pratiocima i na indijanskom jeziku im izdade naređenje. Tri jahača su odmah okrenula konje i odjahala.

– Ja ću vas voditi – kazao je poglavica. – Zaboravite vojnike. Oni su slepi. Nikada ne mogu da uhvate jednog Indijanca. Odvešću vas u Durango. Bićete sigurni.

– Šta ako ne bude tako? – pitao je Hardin prkosno.

Poglavica ga je gledao hladno.

– Borićemo se i umreti kao ljudi!

Posle toga Hardin više nije imao pitanja. Uskoro su shvatili da je dolazak poglavice bio čisti dobitak. Imao je urođeni dar da odabere najbolji put. Vodio ih je tako vešto da je goničima samo otežavao posao zbog tragova koji su se gubili i ponovo pojavljivali na neočekivanim mestima.

– Šta si rekao ljudima koji su odjahali? – pitao je Hardin radoznalo, kada su se zaustavili da predahnu.

– Treba da donesu glave one dvojice – uzvratio je Indijanac krajnje ravnodušno. – Ne smemo nikoga da ostavimo za sobom, tako da niko ne može govoriti. Belci su brbljivi kao žene. Kada se malo pritisnu, izbrbljaju sve. Čak i ono što nisu učinili.

– Tvoji ratnici će morati da budu oprezni – upozorio je Hardin zlurado. Sada taj Džon Horst ima oružje. Estebanovo! On će ga sigurno upotrebiti.

– Moji ratnici znaju kako treba da postupe – uzvratio je poglavica i zagledao se u daljinu. – Vojnici su odustali od potere – obavestio je Hardina.

– Otkud to možeš znati?

– Prosto, znam. Šta ima da se dokazuje? – rekavši to, Indijanac se udaljio.

Išli su zatim držeći se blizu rečnog korita što je bilo bolje za konje – imali su dovoljno vode i sveže trave. Hardin je sada insistirao na dužem predahu. Sada kada je najveća opasnost minu-

la, mogao je sebi da dozvoli kupanje u reci koje bi ga osvežilo. Osim toga, hteo je da sazna šta su učinili Indijanci koji su krenuli da nađu Džona Horsta i Meksikanca. Nije potrajalo dugo, a u daljini se ukazaše dimni signali. Poglavica odmah naloži da se pripremi vatra i spremi mokre pokrivače kako bi s ove strane mogao potvrditi da je primio poruku.

– Šta to znači? – raspitivao se Hardin.

– Naišli su na trag. Vaša dva čoveka su napustila Alamosu.

– To znači da Horst nije izdajica – zaključio Sanderson. – Da jeste, sada bi sedeo sa šerifom i uz čašu viskija slavio pobedu.

– Nemoj se samo navikavati na razmišljanje – kazao je Hardin podrugljivo.

– Neko mora i o tome da se pobrine, jer si ti nesposoban za tako nešto.

Hardin je hteo da potegne oružje, ali je zatvorenik bio brži. Cev njegove „vinčesterke” već je bila uperena na Hardinov istureni trbuh. Indijanci su se držali sasvim mirno. Nisu shvatali odnose među belcima, niti njihove reakcije. Nikada se nisu mešali u njihove međusobne sukobe.

Za to se pobrinuo Boris Stepaninen, jer je hteo da prekine svađu.

– Ljudi, mi smo malo pregrejani – kazao je. – Bio je to uostalom neočekivani kraj našeg malog izleta. Nećemo loš ishod činiti još lošijim.

Stepaninen je stajao tačno između dva fronta dvojice sukobljenih, kao

da se uopšte ne boji smrti. U jednom trenutku je izgledalo da svojim umirujućim rečima hoda po sečivu noža. Onda su duhovi počeli da se smiruju. Poglavica i njegovi ljudi su krenuli bez najave, ne nagovarajući nikoga da ih sledi. Mora da su bili sigurni u to. Tako je i bilo.

Nekoliko minuta kasnije, grupa je već bila u pokretu. Do Duranga im je bilo potrebno dva dana. Dovoljno vremena da se smisle izgovori, opravdanja i – optužbe! Hardin je, naime, odlučio, da svu krivicu natovari tom Džonu Horstu na vrat. Prosto se zaljubio u tu ideju i u svojim zamišljenim razgovorima uveravao direktora Tortona u svoju nedužnost i u činjenicu da je Horst igrao dvostruku igru.

Indijanac koji je posmatrao Hardina, trudio se da ovaj to ne primeti. Što se vojnika tiče, poglavica je bio u pravu. Svi ratnici su mislili da je Hardin lud jer je razgovarao sam sa sobom mrmljajući, odmahivao glavom, smeškao se. Naravno i radovao što se vojnici nisu više pojavili. Nije baš bio oduševljen mogućnošću da se sukobi sa njima. Hteo je kući da vidarane i Džonu Horstu kopa grob. Pritom je na koji trenutak pomišljao i na Brendu. Sledio je tu devojkicu i gutao pogledima još od kada se sa ocem pojavila u Durangu.

Što se tiče Džona Horsta i Meksikanca, mora da su se Indijanci prevarili. Smatrao je da je svojim pričama o izdaji ubedio svoje ljude.

IV

Estebanu Čavezu je bilo veoma loše, po Dokovoj proceni. Kašljao je mnogo i izbacivao krv, jer su mu verovatno pluća bila zakačena. Pogodila su ga tri metka.

Sada pošto su sve nade bile ugašene, tražio je od Holideja da ga odvede u Alamosu. Hteo je sveštenika, uveren da ovaj ne bi došao k njemu u ovu divljinu. Dok se dugo odupirao ovoj molbi. Nije mnogo mario za ljude koji se kaju za svoja nedela u trenutku kada nemaju drugog izbora. Uostalom, nije ni verovao u iskreno kajanje. Smatrao je taj odlazak krajnje besmislenim i nije imao nimalo volje da se ponovo izlaže smrtnoj opasnosti. Sigurno se u Alamosi oštre već mnogi noževi da bi se kaznili oni koji su drsko upali u banku. Esteban, međutim, nije popuštao. Stalno je preklinjao Holideja da ispuni samrtniku poslednju želju. To bi bio direktan put u pakao. No, odjednom svi planovi padoše u vodu. Počelo je lakim kricima planinskog kosa. Holidej izoštri čula. Znao je da Indijanci imaju običaj da se sporazumevaju podražavajući glasove ptica i drugih životinja. Osim toga, znao je da direktor zatvora, Simur Torton, plaća grupu poludivljih Indijanaca koji su čak vođe njegove bande kada to bude neophodno. Uzeo je „vinčesterku” i napustio pećinu. Vrebaio je zgrčen u jednom žbunu i pogledao s vremena na vreme šta se zbiva. No, nije video ništa osim mrke zemlje, kaktusa i ustalasale trave. Između toga tu i

tamo crvenkastosmede stene koje su vekovima oblikovali vetar, voda i pesak.

Oglasio se drugi planinski kos. Uskoro je Holidej shvatio da su ga okruživala tri Indijanca. Crvenokošci su čekali najpogodniju priliku da ih srede obojicu. Sledili su tragove gde su ostavili konje i u kojoj pećini je ranjenik našao skrovište. Sada su došli po njihove skalpove. Možda su dolazili uz Hardinovu saglasnost. Ta kukavica koja je u Alamosi pobegla prva, nije imala ništa drugo na umu no da ga se zauvek oslobodi. Nasmehio se gorko. Oprezno se šunjao dalje, zaklonjen žbunom. Grabio je prema mestu na kojem su konji bili vezani. Tamo će sigurno naleteti na jednog od ratnika. Zato je trebalo prvo ostaloj dvojici protivnika ograničiti slobodu kretanja.

Laka škripa peska upozorila ga je da se veoma približio cilju. Nad njega se nadnelo lice Indijanca, iznenada, ali ne i neočekivano. Momak je hteo da puca, ali ga je Dok preduhitrio. Pritisnuo je obarač. Indijanac je posrnuo u skoku. Pao je, prevrnuo se i ostao da leži nepomičan, držeći u ruci nož čije je sečivo blistalo.

Izgleda da je svoj zadatak zamislio suviše jednostavnim. Sada se Holidej koncentrisao na drugog čoveka. Puzao je dalje osvrćući se sve vreme, jer se negde u blizini, iza njegovih leđa možda ili nedaleko od pećine nalazio Indijanac. Stalno je zastajkivao da bi osmotrio teren jer su Indijanci bili ve-

oma vešti u tome da se učine nevidljivim. Najzad je sve stavio kao vrstan kockar, na jednu kartu.

Odmakao se od potoka i krenuo otvorenim prostorom, a onda se bacio iza kaktusa velikih kao stubovi. Metak koji je protivnik ispalio za njim, zama-
lo ga je zakačio. Sada je bar znao da se nije prevario. Drugi čovek je najverovatnije ležao pritajen kod konja, treći se nije umešao, jer je najverovatnije bio zabavljen Estebanom. Njemu je, istina, Holidej ostavio „kolt” ali je bilo pitanje hoće li u tako lošem stanju u kakvom je bio, moći da upotrebi oružje u pravom trenutku. Dok je imao izvesnu prednost. Ako crvenokožac hoće nešto od njega, mora izaći iz skrovišta. Tada će predstavljati laku metu.

Indijanac je, međutim, bio lukav kao prerijska lisica. Zadovoljio se time da ukrade konje. Iskoristio je kratkotrajnu pometnju koja je nastala kada je njegov drug ubio Meksikanca. Estebanovi krici su ledili krv u žilama. Verovatno mu je Indijanac skidao skalp.

Baš u tom trenutku se drugi Indijanac vinuo na leđa Dokovog konja, dokopao se uzda drugog konja i odjahao u snažnom trku. Njegov trijumfalni ratni poklič došao je prerano. Dok Holidej je poskočio, stao otvoreno i nezaštićeno i dva puta povukao obarač. Indijanac samo naglo podiže ruke, a njegova puška polete u širokom luku kroz vazduh. Prevrnuo se s konja i ostao da leži.

Konji su, međutim, nastavili trk. Bili su izgubljeni, bar za sada. No to mu nije predstavljalo nevolje. Ni Indijanci nisu došli pešice, pa je tako lako mogao da pribavi zamenu za svog konja. No, prvo mora da sredi onog prokletog crvenokošca koji je ubio Estebana. Puzao je prema pećini. Dogodilo se upravo onako kako je i očekivao, odjednom se kod žbunja pojavila crna kosa vezana preko čela žutom trakom, a onda dva blistavocrna oka ispunjena mržnjom. Indijanac podiže pušku, a Holidej se zakloni iza jedne stene. Metak ga je promašio.

Dok je pogledom ispitivao okolinu. Naročito obalu potoka. Otkrio je indijanske konje. Ležali su spremni u jednom prolazu između žbunja i kaktusa. Bili su navikli da leže tako sve dok ih gospodar ne bi zviždukom pozvao ili došao do njih. No baš tako nepomično nisu mogli da leže kada se pucalo u blizini. Mrdali su ušima i zabacivali glave. Bolji položaj da se izvuče odavde nije mogao poželeti. Nije mogao izabrati bolje mesto, jer je ne samo zatvorio Indijancu put do konja, nego je mogao da vidi da li se iz pravca Alamosa približava potera. Najzad, i tamo je bilo ljudi koji su umeli da čitaju tragove.

Vreme je odmicalo. Obe strane su pokazale neverovatno strpljenje. Svaki je čekao da protivnik izviri i pokaže se. Dok je dva puta promenio položaj.

Senke su bivale sve duže, a sunce zalazilo pretvarajući se u usijanu plamenu loptu. Holidej je znao da mora

doneti odluku. Indijanac je i po danu predstavljao opasnost, a po noći još goru. Ti momci su mogli da čuju, namirišu i naslute sve. Zbog toga je morao da smisli nešto drugo. Nijedan belac im nije bio ravan u tome. Puzao je napred u širokom luku. Imao je sreće, jer je njegova akcija na neki način promakla crvenom ratniku. Bilo kako bilo, sada se pojavio protivniku s boka. Indijanac je grozničavo tražio pogled Holideja. Znao je da je ovaj otišao sa svog dotadašnjeg mesta, ali nije znao kuda. Dakle, gledao je sve češće preko žbunja i sve više izlazio iz zaklona. Činjenica da protivnik nije pucao, probudila je u njemu zle slutnje. Zazviždao je prodorno. Njegovi konji su poslušno prilazili. Upravo kada je hteo da se vine na neosedlanog konja, Holidej je pritisnuo obarač. Indijanac je bio mrtav pre nego što je dodirnuo zemlju, a on je ustao iz zaklona dišući duboko. Sahranio je Estebana. Toliko mu je dugovao.

Kao pretučeni psi preživeli iz poduhvata u Alamosi, vraćali su se u zatvor. Koristili su kao i obično jedan bočni ulaz koji se nije nalazio u vidnom polju robijaša. Indijanci su se povukli na vreme. Njihovo prisustvo je bilo u kaznionici samo u izuzetnim prilikama poželjno. Među čuvarima je bilo ljudi koji se ničega nisu bojali, ali bi se potpuno poremetili pri pojavi Indijanaca. Svima su im još u sećanju bile borbe sa njima.

Santos Hardin otpusti svoje ljude i odmah odjuri kod direktora Tortona.

Ovaj ga je dočekao u biblioteci. Jedan pogled Tortonu je bio dovoljan da spozna da nešto nije kako valja. Posle uspeha i pobede, inače ružno lice njegovog prvog nadzornika, nije izgledalo tako odbojno. Osim toga, dolazio je praznih ruku. Nije bilo ničega za podelu. Neuspeh je bio očigledan.

Simur Torton je osetio grčeve u želucu, jer se našao u situaciji od koje je uvek zazirao. Pitao se samo koliko je poraz težak, i na koji način mogu najbolje da se ograniče njegove posledice. Prvi nadzornik je prvo izneo sve što je prethodilo upadu u banku. Nije zaboravio ni sveštenika koji je za trenutak zastao uz Džona Horsta. Naravno, jer je na tome i gradio ostali deo priče. Kada je okončao priču, direktor je ćutao misleći grozničavo. O Horstu nije lupao glavu, jer će se za njega pobrinuti Indijanci. No kako objasniti izdaju? U sigurnosnoj mreži mora ipak da postoje slaba mesta, pukotine. To nije mogao da dozvoli! Ako mu neko uđe u trag, otkrije ga, ništa ga više ne bi spasilo vešala!

– Ne mogu da objasnim sebi zbog čega bi to Džon Horst učinio – kazao je direktor posle dugog ćutanja. Santosu Hardinu nije ponudio stolicu. Ovaj je nervozno gužvao rukama šešir. – Zaista ne mogu da shvatim. Horst bi samo bio na dobitku učešćem u akciji. Osim toga, dosuđena robija mu ne bi bila oproštena i da sve nas izruči direktno dželatima u ruke. Jednostavno takva izdaja nema nikakvog smisla.

– U tom slučaju je nešto još gore u pitanju, nečija umešanost – podseti ga Hardin, pogođen što mu je uskraćena ljubaznost i što je prinuđen da stoji. Međutim, za gubitnike ta ljubaznost nije bila predviđena, bar ne kod Tortona.

Takva pomisao je Hardinu došla potpuno spontano. To je zbunilo direktora.

– Čija umešanost? – pitao je Torton očigledno uznemiren. Pred njim se otvorila provalija. Samo mu je to još nedostajalo da mu neko u „гнездо подмече kukavičje jaje”. Tada bi sve bilo izgubljeno. U tom slučaju postoji sasvim određena sumnja. Taj Džon Horst bi, prema tome, trebalo da izruči samo još potrebne dokaze. A šta ako je i sa Indijancima uspeo da izađe na kraj? Mogao bi u tom slučaju da izbrblja sve što je ovde doživeo. U ovakvim razmišljanjima mu naravno nije padalo na pamet koliko bi on mogao biti opterećen. U ovom trenutku mogu ga samo teretiti Horstovi iskazi, naravno, ako je izdajica. No, u Tortonu se sve opiralo toj sumnji. To bi, da se potvrdi izdaja, značilo ne samo da direktor nije dobar poznavalac ljudi i da ne ume da ih proceni, što je on uvek isticao kao svoju izuzetnu odliku, nego bi imalo i mnogo teže posledice. Zbog toga je pokušao da dozove u sećanje svaku pojedinost.

Da li se Džon Horst razlikuje na bilo koji način od ostalih zatvorenika? Dobro, bio je mudriji i pametniji. No, to ne mora da znači ništa. Ipak su ga vla-

sti uhvatile i izveden je pred sud. Prema delu, odnosno počinjenim delima, pripada mu 20 do 30 godina robije. No, papiri mogu biti falsifikovani, jer hartija trpi sve. Torton uzdahnu. Mogao je dakle samo naknadnim istraživanjem saznati da li je Džon Horst bio ono za šta se izdavao. Istina će morati na svetlost dana. Mora da nađe nekoga koji je eventualno u isto vreme i u istom kraju „pljačkao”. Ili nekog ko dolazi iz istog zatvora u kojem je Džon Horst bio pre nego što je stigao u Durango.

Simur Torton ustade iz svoje stolice kao umoran čovek koji je prevalio bezbroj milja u sedlu. Ugašeni opušak cigare visio mu je u uglu usana. Prišao je polici u koju su bili smešteni dokumenti svih ljudi koji su robijali u Durangu. Nije hteo da unosi nemir i lično ispituje zatvorenike. To bi, istina, bio najkraći, ali i najneugodniji put.

– Hajde, krenite i povedite dvojicu, trojicu čuvara – zahtevao je Torton. – Ne polazite na spavanje dok ovaj posao ne okončate.

Zatim mu je objasnio šta želi da uradi.

Hardin se nasmeja s olakšanjem. Strela je pogodila cilj. Torton je prihvatio mogućnost da je Džon Horst izdajica. Hardin je s izuzetnim elanom krenuo da obavi tražen posao.

Direktor zatvora je ponovo seo i pokušao da umiri svoju kćer. Ona je verovala Džonu Horstu. Zahtevala je da ga traže, da mu pomognu.

– Mi nismo preduzeće koje obezbeđuje sigurno putovanje – kazao je otac nemilosrdno. – Džon Horst može da bude srećan ako ne utvrdimo da nas je hteo navesti na tanak led.

– Ti si na njega nahuškao Indijance.

– Znaš dobro da su oni uvek u igri.

– Naredi da se povuku!

– Kako ti to zamišljaš? Dok bilo ko stigne do Alamose, Džon Horst će odavno biti skalpiran. Ili pak...

Simur Torton je razmišljao veoma temeljno, pa tako ni tu mogućnost nije isključio. Brenda je odmah shvatila.

– Tako će i biti – kazala je devojka maštajući. – Džon će ih sve srediti. Posle će se vratiti ovamo. Ti ćeš mu nabaviti nove dokumente. Otići ću s njim!

Simur Torton je zaprepašćeno gledao u svoju kćerku. Imao je utisak da stvari izmiču njegovoj kontroli. Čemu sva ova njegova muka i izlaganje tolikoj opasnosti? Za njegovu kćer jedinicu, naravno. Pritom je priznavao samom sebi da je i on ljubitelj novca koji je veoma teško na častan način zarađivati.

– Ostavi me na miru, imam sada drugih briga! – kazao je Torton neuobičajeno oštro.

Ubrzo zatim pojavila mu se još jedna nova briga, jer se iznenada u njegovom stanu pojavio Holidej, zadihan, prašnjav i umoran, ali sa „vinčesterkom” u ruci i „koltom” u opasaču.

Simur Torton poskoči sa stolice. Gledao je neočekivanog posetioca s nevericom, krajnje iznenađen. Kći mu

je bila znatno manje uzdržana. Uz radostan uzvik mu je pritrčala i bacila mu se oko vrata.

– Znala sam da ćeš uspeti! – jecala je devojka. – Indijanci te nisu sredili.

Džordžijanac je stegnu u naručje.

– Predajte prvo oružje! – zahtevao je Simur Torton glasno i jasno. – Onda ćemo razgovarati o svemu.

Nadao se da će njegovi nadzornici koji su u susednoj prostoriji marljivo proučavali akta, čuti šta se ovde zbiva. Bila im je dužnost i obaveza da odmah uskoče.

U početku se nije dogodilo ništa. Holidej, i dalje naoružan kazao je gotovo ljutito – Ako još jednom budete planirali takav fijasko kao onaj u Alamosi, molim vas da mene ostavite van igre. Ili mi dajte ljude koji imaju više razuma. – Posle toga je ispričao svoju verziju zbivanja ne pominjući uopšte sveštenika.

Santos Hardin koji je više pratio šta se dešava s njegovim šefom i naročito kćerkom nego ono o čemu ga njegovi saradnici obaveštavaju, banuo je na vrata i uperio „kolt” na Holideja, bolje rečeno, u leđa Džona Horsta.

– Baci oružje, prijatelju. Vratio si se, ali samo da bi ovde umro.

– Ne razumem – kazao je Dok glumeći da je uveren da nije počinio nikakvu grešku. Ukoliko mu je Hardin pripisao krivicu za neuspeh poduhvata, onda samo zbog toga da bi sebe oprao i uništio rivala. Nemoguće da ima bilo kakav dokaz, jer je munjevito klisnuo iz Alamose.

– Čemu ta besmislica? – pitao je Dok i okrenuo se. U međuvremenu su i drugi nadzornici stali iza Hardina. Izvukli su oružje. Uprkos tome mogao je da izađe na kraj s bandom. Samo je trebalo da koristi Brendu kao štit, a Tortona kao taoca. Međutim, nije došao ovamo da započinje rat. Ne još! Zbog toga je kazao kratko – Evo mog oružja! – i bacio ga na sto.

Torton se trgnu. Smirio se tek kad je Holidej bio vezan. U tim trenucima se Santos Hardin osećao kao pobednik.

– Slušaj me dobro, kopile! – vikao je. – Mi ne verujemo u slučajnost. Samo što si ušao u igru, krenulo je naopako. No, mi ćemo dokazati da si ti izdajica, ovako ili onako.

– Ni ovako ni onako – zaključio je Holidej mirno. – Vi samo tražite žrtvenog ovna, a za to vam ja nisam uopšte pogodan.

V

Mogao je direktor Torton da se koleba i sumnja, ali njegova kći je držala Holidejevu stranu. Njoj je, uostalom, bilo svejedno je li on neko ko je ostavio bandu na cedilu ili je običan robijaš – bila je uz njega i pomagala mu.

Bez Brende bi njegov položaj bio veoma težak. Bio je u ćeliji ništa boljoj od onih u kojima su zatvarani ostali robijaši. Hardin je činio sve da ga obeshrabri i da ga kinji. Namerno ga je zaboravljao pri deobi hrane i nije mu davao vodu. Da nije bilo direktorove kćeri, Holidej bi nastradao. Ovako ga mržnja nadzornika nije pogađala. Sa-

čuvao je snagu i mogao računati s tim da će čas obračuna doći. Ponekad je, istina, zažalio što se predao tako brzo. No, s druge strane mu je to moralo doneti neke prednosti.

Saznao je od Brende da je njen otac dobio izveštaj iz zatvora u kojem je navodno boravio. No tamo nije saznao ništa što bi bilo „nepovoljno”. Vajat Erp je odlično obavio svoj posao ubacivši izmišljeni dosije Džona Horsta. Holidejeva priča se održala, nije porećena.

Torton je dobio izveštaj kakav je očekivao i kakvom se nadao. Džon Horst je čist! Hardin je taj koji se prevario. Događaj u Alamosi mora da je proistekao iz spleta nepovoljnih okolnosti.

Simur Torton koji je veoma mnogo držao do Horsta, došao je da mu done-se novost. Lično ga je oslobodio.

– Moraš razumeti – kazao je direktor. – Morali smo da budemo veoma oprezni. U našem zanatu se podozrenje podrazumeva. Hardin me je svojom pričom potpuno pomeo. Gotovo sam bio ubeđen da je u pitanju izdaja.

– Besmislica! – reče Holidej izlazeći iz ćelije i protežući se. Ličio je na nekog čiji je zimski san najzad okončan. – Ne bih valjda „klao kokošku koja nosi zlatna jaja”. Do sada nisam zaradio ni probušeni cent. Kako stoje stvari, hoće li se preduzimati nešto u skorije vreme u čemu ću i ja učestvovati?

– Naravno! – obavesti ga Torton. – Biće to još mnogo veći zalogaj od onog kakav je trebalo da bude u Alamosi.

Radi se o transportu srebra meksičke vlade. Oni žele da u Sjedinjenim državama, tačnije baš u Bejfeldu, kuju nove pezose. Mi ćemo presresti taj transport.

– Zar on nije vraški obezbeđen?

– Može biti. Nama je ipak uspelo da nekoliko ljudi pridobijemo da sarađuju sa nama. To nije baš teško. Meksikance je lako podmititi. Preko pet stotina kilograma čistog srebra. Jednim udarcem ćemo se svi obogatiti.

– Šta je sa Indijancima? Ja sam trojicu od njih sredio da bih branio sopstvenu kožu. Zar ti momci neće smišljati osvetu?

– Sigurno – potvrdio je Simur Torton. – Ali ja mogu da stavim do znanja poglavici da su ratnici sami bili krivi za ono što ih je snašlo. Osim toga, navukli su sebi na vrat bruku i sramotu. Indijanac nikada ne sme da izgubi bitku, inače ne vredi ništa.

– Ali zar to nisu bili sinovi starog poglavice?

– Kod njih to nema značaja, niti se pravi razlika. Ko gubi bitku, nema više prava na život. To je zakon divljine. Tamo je dopuštena samo jedna greška. Ona, uostalom, biva i poslednja.

– Nadajmo se da će se poglavica setiti toga kada se sretnemo. Metak u leđa mi ne bi baš bio potreban. Upravo sada kada ima izgleda za posao.

– Hajde – predložio je Torton. – O svemu ćemo razgovarati uz čašu dobrog vina.

– Konjak bi mi bio draži.

– I to se može urediti!

Simur Torton je bio tako srećan kao da je upravo svom najboljem prijatelju spasao život. Krenuli su u njegov stan. Santos Hardin se kiselo nasmeja kada ga je Dok pozdravio veoma ljubazno.

– Za direktora su tvoje ruke besprekorno čiste – kazao je šef nadzornika ispunjen mržnjom. – No, ja ne popuštam. Pokušaću da te sredim uprkos svemu.

– Mnogo sreće! – uzvratio mu je Holidej. – Tu, u stvari, nema šta da se dokaže. No, onaj ko nema drugog posla, često izmisli neku smicalicu.

Na stolu je ležao plan koji je pokazivao put transporta srebra iz Meksika u Kolorado. Naravno, put kojim bi bilo logično da se kreću. Prema planu bi, kako se pretpostavljalo, Meksikanci prešli granicu blizu Duranga. Do tada će prevaliti hiljade milja. Od granice nadalje dobiće pojačanje, jedan eskadron američke konjice. Amerikancima ne bi bilo ništa mučnije nego da na njihovoj strani granice srebro bude ukradeno. Zbog toga su se i pobrinuli da obezbede transport.

– Naši ljudi koji se nalaze među meksičkim čuvarima će prilikom deljenja hrane i pića staviti u kafu omamljujuće sredstvo. Onda će svi poći na počinak. Meksikanci i Amerikanci. I naši ljudi, naravno. U protivnom bi izazvali sumnju. Mi onda treba samo da pokupimo plen.

– A šta ako neko od njih ne pije kafu?
– pitao je Hardin.

– Likvidiraćemo ga! – objasni direktor.

– Znači li to da i vi učestvujete u poduhvatu? – iznenadio se Holidej.

– Tako je. Neuspeh kod Alamosa mi je sasvim dovoljan. To ne smem više dozvoliti, pa zato i sâm idem na posao.

– A Brenda? – pitao je Holidej. – Zar treba da ostane sama, sa ne baš uzdržanim i pristojnim nadzornicima, i sa više od hiljadu robijaša koji ne znaju za milost? Poznato je da „miševi kolo vode kada mačke nema”.

– Gluposti – protivrečio mu je Simur Torton. Ceo poduhvat neće trajati duže od tri sata. Krenućemo pravovremeno i stići kod čuvara onda kada kafa bude već delovala. Poteraćemo kočije sa srebrom i vratiti se ovamo u zatvor, pre nego što se bilo šta može dogoditi. Ne shvatam uopšte kakve veze to ima sa našim planom. Moja te se kćerka uopšte ne tiče, Horste!

– Zabluda, direktore. Ona me je održala u životu, dok je ovaj praznoglavac pokušao da me ubije izgladnjivanjem. Nije mi davao ni da jedem ni da pijem. To je Brenda činila. Brinula je o meni pa tako ja, prirodno, brinem o njoj.

– Znao sam da mi neko kvari posao – kazao je Hardin gnevno. – Hteo sam da izdajicu omekšam glađu. Umesto toga ga je vaša kći kljukala, gospodine.

– Ostavite konačno Brendu na miru! – zagrmje Torton. – Bolje bi bilo da se radujete mom genijalnom planu. Nego da nastavim: kada se armija ispava

i krene da traži blago, koje je to poslednje mesto na kome bi ga tražila? U robijašnici, naravno.

– Naravno pod pretpostavkom da temeljno uklonimo tragove – umeša se Dok. – U protivnom biće gusto, dobićemo neprijatnu poteru. Bilo bi veoma teško da se opravdamo. Ili možda postoji neko dobro skrovište?

Torton se nasmeja ironično.

– Zar misliš da bih ostavio srebro da ga slažu ovde u dvorištu? Naravno da će blago nestati, biće smešteno na jedno mesto koje ni prilikom pretresa robijašnice niko neće pretresati. To je ostava za oružje. Iza stalaka za puške nalaze se tajne prostorije u koje bi moglo da se smesti svo blago „meksičkog dvora”.

Nadzornici kojima je postojanje tajne ostave bilo poznato, nasmejaše se s odobravanjem.

Ostali zatvorenici uključeni u akcije nisu bili gnevni na Holideja.

Naravno, žalili su što prepad na banku nije uspeo. No, žrtva tog neuspeha bio je samo jedan Meksikanac, što ih je umirivalo. Najzad, bili su zahvalni za svaku promenu. Budući da je deo koji su dobijali od svakog plena bio izuzetno mali, nije ni izmakli plen u Alamosi bio značajan. Iza rešetaka su imali sve što im duša zaželi. Čak su bile omogućene i posete žena.

Nadzornici bi za novčanicu prihvatljivog apoena umeli da zatvore jedno oko.

– Znači, saglasni smo svi? – upitao je Torton. – Pokret je noćas, tačno u je-

danaest. Tada treba svi da budete kod istočne kapije. Tamo će stajati konji. Doći će i Indijanci.

Svi su kao po komandi ustali. Brenda je ušla u sobu i sela Holideju u krilo. Njen otac se ukoči, nije bio u stanju da otvori usta. Posle nekoliko trenutaka je iscedio osmeh.

– Zbog tebe sam često ispadao budala, izludela si me. Nego, Džone, ako vreme iza rešetaka iskoristiš da učiš marljivo, moći ćeš bez teškoća da hraniš moju kćer. Tada ćeš jednostavno krenuti u Jutu i sa nama početi novi život. Sve zavisi samo od tebe.

– Bez vrednoće, nema nagrade – složio se Dok s porugom u glasu. Onda se obratio Brendi – Sedi, molim te, mirno i ne vrti se stalno, inače ću još propustiti naš tako značajan sastanak u jedanaest sati. I sama uviđaš da to ne sme da se dogodi.

VI

Polazak bande izazvao je izvesna uzbuđenja u robijašnici. Iako su zatvorenici preko dana morali da rade tako naporno da su uveče samo klo-nuli na svoje daske, bilo je ipak onih kojima gužva vezana za polazak nije promakla. Konji su izvođeni iz štala, kola spremana za uprezanje, oprema tovarena, oružje izdavano.

Samo je Dok sačuvao mir mirno ležeći pored Brende. Čuli su se zrikavci. Napolju je uzbuđenje dostiglo vrhunac, i on je morao da se oprostí od nje. Simur Torton je tražio kćerku i psovao sebi u bradu. Kada su se dvoje odsut-

nih pojavili dolazeći iz raznih pravaca i krenuli prema grupi, direktor je hteo da utvrdi gde su bili. Santos Hardin ga je odvrćao od toga.

– Šta tu ima da se ispituje? – kazao je nadzornik gnevno. – Zar vi nemate oči u glavi?

– Kako to govorite sa mnom? – dreknju direktor.

– Onako kako je to potrebno! – glasio je odgovor. Hardin je kipteo od besa. Nije mu bilo lako da gleda kako taj Horst lagano ali sigurno, postaje „zvezda”. Mogao je sebi da dozvoli sve. Za to vreme se ljudima koji su od samog početka bili tu postupalo se kao sa robovima. Zbog toga je Santos Hardin odlučio da ovom prilikom razjasni pitanje statusa jednom za sva vremena. Dogovorio se o tome sa dvojicom najsurovijih i najgorih robijaša. Trebalo je da se pobrinu da se Džon Horst sa ovog izleta uopšte ne vrati. Sve drugo je bilo besmisleno. Torton je bio kao opčinjen Horstom. Njegovu kćerku da i ne pomirje. Brenda se zakačila o tog vižljastog, bledunjavog robijaša kao puzavica.

Indijanci su sedeli na svojim šarenim ponijima mirno kao isklesane statue. Nisu ničim pokazali promenu raspoloženja kada pojavio Džordžijanac. Konačno, on je taj koji je trojicu njihovih ratnika poslao u večita lovišta. Nisu preduzeli ništa protiv njega. Uvideli su da je stvar odlučena, da se ništa više ne može menjati i da nema prostora za osvetu.

Krenuli su. Indijanci su preuzeli vođstvo. Poznavali su dobro ovaj kraj. Nijedno drvo, nijedno brdo, ni jedna staza nije im bila nepoznata. Istina, nisu napredovali baš brzo, jer su pored jahača imali dvoje teških kola. Točkovi kao da su mleli suvo, ispucalo tlo. Zaprežni konji su imali težak posao. Zidovi kaznionice ostali su daleko za njima. Sat za satom išli su kroz divljinu. Gotovo se uopšte nije razgovaralo. Jahači su dremaljivi visili u sedlima. Indijanci su se ogrnuli pokrivačima, jer je bilo veoma sveže.

Direktor Torton je jahao uz Doka. Imao je durbin i s njim izgledao kao gospodar prostranstva. Međutim, cela njegova žgoljava pojava nikako se nije slagala s tim. Nosio je neobične jahaće pantalone koje su poticale iz Engleske i završavale se u čizmama. Njegovi pratioci su na to gledali s porugom, nikako se nisu divili takvoj odeći. U stvari, Torton na sebi nije imao ništa čime bi mogao da disciplinuje ove ljude. Samo je njegov položaj direktora kaznionice sprečavao ljude da mu okrenu leđa. Osim toga, sprečavala ih je i beznadežnost svakog pokušaja bekstva. Indijanci bi svakog od njih stigli i doveli nazad. Za nevolju, čak i iz okolnih država. Nisu priznavali nikakve granice i nisu se obzirali na zakone i sporazume belih ljudi. Tu je još bila i pohlepa koja ih je držala na okupu.

Svaki robijaš bio je ispunjen željom da sakupi što je moguće veće bogatstvo. Znalo se da će Torton pokušati

da isposluje njihovo puštanje iz zatvora i da će se zahvaljujući njemu dočepati slobode, naravno, zbog dobrog vladanja. A tada je svakome bio potreban početni kapital.

Posle tri sata jahanja, Indijanci su im naredili da stanu. Stigli su do „izlazne tačke” celog poduhvata. Bio je to kameni masiv nedaleko od puta koji su koristili ljudi dolazeći s juga. Povukli su se ispod masiva. Indijanci su smestili kola iz kojih su ispregnuli konji, odvodili životinje u zaklon i zapalili vatru bez dima. U tom pogledu su nad transportom sa srebrom bili u velikoj prednosti. Naime, eskadron vojnika je odmah uz granicu gde se ulogorio da sačeka i dalje prati transport, upalio veliku vatru čiji se dim uzdizao visoko u nebo. Golim okom se moglo videti kako se prilike kreću oko plamena. Svi su bili vidljivi, pa i Meksikanci, stražari koji su se redovno smenjivali. Cela slika je bila izložena kao na dlanu.

Indijanci su otišli da ispitaju položaj. Njihovi beli saveznici ostali su uz vatru ili se pak umotali u pokrivače i dremali s glavom položenom na sedlo. Raspoloženje je bilo dobro, jer ništa nije moglo da krene naopako. Tamo preko će njihovi saučesnici jutarnjom kafom obraditi stražare.

– Tada treba samo da pokupimo plen – rekao je Torton nervozno.

Hardin je sedeo kraj njega, a Holidej ležao sa strane među stenama, na mestu kojem bi se čak i Indijanci teško mogli da prišunjaju. Osećao je nepri-

jateljstvo, ali drugo nije ni očekivao. Hardin je jedino mislio kako da ga izbaciti iz igre, da ga likvidira. Učešće u prepadu ga je manje zanimalo.

Najzad, Holidej, odnosno Horst, se bez obzira na lakše uslove koje je imao, kao robijaš nije mogao slobodno kretati. Ovde je, uostalom, svako svakog gledao s podozrenjem.

Džordžijanac pripali cigaretu, a onda, pokrećući usijani žar, napravi nekoliko figura u vazduhu. Nešto kasnije u daljini je ugledao slične svetleće figure. Pre nego što je krenuo na svoj rizičan zadatak, sa maršalima se dogovorio za korišćenje ugovorenih šifri. Holidej je žarom svoje cigarete poslao poruku kojom je odao Tortonov plan sa svim pojedinostima. Bio je to izuzetno težak postupak. No sve je ipak uspelo, jer je neko od uključenih u ovaj zadatak, potvrdio prijem poruke. Sada je Holidej morao da odgorneta odgovor. Glasio je da će stražari transporta srebra biti blagovremeno upozoreni. Znači, mogao je mirno da zaspi. Samo što se smestio udobnije, kada ga laki šušanj trže. Povukao se nečujno u zaklon, držeći „kolt” pripravan u ruci. Gledao je pažljivo oko sebe, ali nije primetio ništa. Tek kada se mesec pojavio iza oblaka, primetio je visoku priliku Teksašanina.

Veston Medoks je stajao nepomično ispred kamenog zida i bez sumnje ga je tražio. Metalni odblesak je pokazao da je potegao oružje.

Holidej nije mogao da veruje sopstvenim očima. Zar je taj momak bio

spreman da puca, bez obzira na to da bi tako ljudi iz pratnje srebra bili opomenuti?

Maknut kamen s leve strane od Doka ukaza na novu opasnost. Shvatio je, opkolili su ga kao divljeg vuka. Hteli su da ga likvidiraju pre napada. Koliko već motre na njega? Da li su možda videli razmenu tragova žaravica?

Holidej oseti kako ga znoj obliva. Uvukao se dublje u procep između stena, ali je prvo ostavio šešir na sedlu i pokrivač oblikovao tako kao da ispod njega leži spavač koji ne sluti ništa.

Te momke neće moći dugo da drži u zabludi. Znali su gde otprilike treba da ga traže. Što je još gore, dolazili su sa tri strane da bi ga saterali u klopku.

Veston Medoks je prvi stigao do njegovog ležaja. Kleknuo je da probudi spavača, no cev njegovog „kolta” udara u prazno. Nije bilo otpora.

Teksašanin skoči kao oparen, no prekasno. Dokov „kolt” se svom žestinom obruši na napadačevu slepoočnicu. Pre nego se sručio onesvešćen na tle, Holidej ga je prihvatio i ugurao u prolaz između stena. Zatim je brzo promenio mesto. Drugog pritajenog napadača otkrio je veoma brzo. Kevin Sanderson, čovek sa staklenim okom, nije mogao da vidi šta se dešava na levoj strani. Sa te strane nije imao oko. Zbog toga ga je mogao izbaciti iz igre pre nego što ovaj shvati šta se zbiva.

Ostao je treći čovek. S njim neće biti lako, jer je bio upozoren. Sanderson je za trenutak, pre nego što je izgubio svest od žestokog udarca, zaječao.

Zamalo mu je čak uspelo i da povuče obarač. Naravno, Holidej je to sprečio. Sada je čučao pritajen u grmlju, u senci visoke, okomite stene. Ništa se nije pomeralo. Onda se čulo struganje metala po kamenu, pa mu je uspelo da utvrdi otprilike gde se protivnik nalazi. Odlučio je da bude strpljiv. Desmond Henson, ćelavko, je hteo da celu stvar što brže okonča na ovaj ili neki drugi način. Inače, ćelavko je bio miljenik Santosa Hardina. Sujeta da uspe, da zablista tamo gde su drugi omanuli, ovog puta bila je njegova zla kob. Prišunjaio se mestu na kojem je bio Sanderson nekoliko trenutaka ranije. Znači, morao je proći pored Holideja. Džordžijanac pohita napred. Pritisnuo je iznenađenom razbojniku cev svog revolvera na ruku svom žestinom da je ovaj uzviknuo od bola. Morao je da ispusti oružje, a ruka mu je kao paralisana visila niz telo. Bol ga je raspinjaio. No nije dugo trpeo bolove, jer ga je Dokova leva pesnica pogodila u vrh brade. Zubi mu škljocnuše glasno, a samo trenutak kasnije se na njega spusti duboka tama.

Holidej je prvo vezao onesvešćenog Hensona, a onda ostalu dvojicu prosto dovukao do logorske vatre držeći ih za kragne. Bacio ih je Tortonu pred noge.

– Šta to treba da znači? – pitao je Torton užasnut.

– Hteli su da me ubiju! – kazao je Dok. – Tamo pozadi leži još jedan. Pođite sa mnom.

Simur Torton je zbunjen sledio Holideja. Možda je slutio da sledi katastrofa. Naravno, morao bi da kazni krivce. Oni su naravno ugrozili ceo poduhvat. Nisu poštovali red i disciplinu. S druge strane, svaki čovek mu je bio neophodan. Zar da ovaj trio prepusti svojim Indijancima?

Dok je vukao vezanog Hensona do logorske vatre. Tu je izvadio nož iz pojasa i grubo probudio onesvešćene. Brzo su se dozvali svesti kada su osetili oštricu noža.

– Ko vas je na to nagovorio? – pitao je Dok.

– Niko! – tvrdio je Henson spremno.

Santos Hardin je stajao u blizini namrgođen i mračan razmišljajući šta da učini. Holidej ga, naravno nije ispuštao iz vida.

– Ja ću naterati momke da govore! – tvrdio je Dok odlučno.

– Ne sada – zahtevao je Torton. – Prepad je prvi i najvažniji. Imao sam velike izdatke i mnoge muke pa neću dozvoliti da mi sve to pokvari nekoliko ništarija. Sa njima ću razgovarati kada se budemo vratili. Naravno, sa srebrom!

Indijanci su se vratili baš u pravom trenutku. Poglavica je doneo pismenu poruku od onih koji su tajno sarađivali sa Tortonom. Direktor zatvora pročitao poruku i lice mu se ozari.

– Kucnuo je čas. Kreću, a ujutro će zajedno sa Meksikancima popiti kafu. Svi će posle toga zaspati. Kada se budu probudili, srebro će već biti kod nas.

Dok je sa zadovoljstvom posmatrao kako tri podmukla napadača trljaju bolna mesta na glavi gde ih je pogodio „kolt”. Verovatno im je u glavama još uvek „huk vodopada”.

Vojnici su stigli. Njihov dolazak najavila je truba. Baš u trenutku kada se sunce pojavilo na horizontu i najavilo dolazak novog dana. Dočekali su ih Meksikanci u stavu mirno s puškama pored nogu. Kroz dvogled se videlo jasno kako se prvi čovek meksičke pratnje i obezbeđenja tovara i vojni starešina eskadrona američke konjice pozdravljaju. Konjanici su rasedlali konje, nahranili ih i napojili, a onda sa meksičkim kolegama posedali oko vatre. Iza njih su bila razapeta tri šatora konjice, a nekoliko koraka dalje puške Meksikanaca postavljene tako da obrazuju piramidu.

Na kolima se nalazila neka vrsta automatskog oružja američke proizvodnje. Bila je to neka vrsta topa sa vodenim hlađenjem, čudo od oružja koje je moglo neverovatno mnogo metaka za izuzetno kratko vreme da raspe po okolini. Torton, kada je otkrio ovo oružje, poblede i na trenutak odloži dvogled.

– Sreća što će momci već biti izbačeni iz igre pre nego što mogu da se posluže tim čudovištem. Onaj visoki crni s brkovima – objašnjavao je Doku – njega sam podmitio.

Preko uz logorsku vatru je razdeljena kafa za dobrodošlicu. Uz kafu je bilo i vrućih tortilja.

– Sada samo treba sačekati da ommaljujuće sredstvo počne da deluje – rekao je direktor zatvora slavodobitno. Obratio se Indijancima. – Možete da krenete. Mi ćemo za vama za deset minuta.

Preko u logoru koji je trebalo opljačkati, odigravale su se čudne stvari. Uniformisani ljudi su posrtali kao da su pijani. Neki od njih su se oteturali do svojih šatora, a neki čak nisu uspeli da stignu do tamo, nego su se polegali po goloj zemlji. Čak je i kuvar legao da spava iako je on lično pripremio kafu. Uzeo je i on lonče da ne bi izazvao sumnju. Tako je, uostalom, bilo utanačeno sa Tortonom.

Meksički kapetan i američki poručnik ležali su jedan uz drugog. Nisu stigli do svojih šatora.

Simur Torton naredi polazak. Ostavio je samo dvojicu kod kola. Trebalo je da dođu tek kada bude kucnuo čas da se blago skloni na sigurno mesto i da najkraćim putem bude odvezeno u zatvor.

Upravo u trenutku kada su polazili, pojavila se devojka. Očigledno ih je tajno pratila, ne usudivši se da im se pridruži. Bar ne dok nije počelo da sviće. No kako je sada položaj njenog oca bio vidljiv i ona nije više mogla da pokvari ništa, pokazala se. Dojahala je u oštrom galopu i prišla Doku Holideju.

Simur Torton samo što nije poludeo. Međutim, nije imao vremena za priče i prekore. Jahali su u nezadrživom tempu, a Džordžijanac se držao začelja. Naravno, uz njega i Brenda. Da su se

stvari mogle odvijati po njenoj želji, njih dvoje se ne bi brinuli o srebru, nego bi ona odmah krenula sa Holidejem prema Juti. On se smejuljio, jer je odgonetao Brendine misli. Jasno, nije bilo takvih mogućnosti.

Samo što su izjahali na zaravan i čistinu posle brdovitog terena koji ih je zaklanjao i našli se na četvrt milje od logora, tamo odjednom nastala gungula. Svi su ustali i nimalo omamljeno se kretali, organizovano i živo kao u mravinjaku. Odjekivale su naredbe, zaječala je truba. Odbrana je bila spremna. Trenutak kasnije odjeknuli su pucnji.

Na svu sreću automatsko čudovište od oružja se nije oglasilo. Blokirao ga je sitna prašina koja je ušla u mašineriju. Da nije bilo tako, sigurno nijedan od napadača ne bi preživeo.

VII

Potpuno zbunjena banda je sjahala i bezglavo trčeći tražila zaklon da bi umakla žestokoj paljbi.

– Sigurno se ne radi o slučajnosti! – vikao je Santos Hardin gnevno.

– Verujete li sada da među nama ima izdajica?

Simur Torton nije imao vremena da odgovori. Konji su otkasali daleko, uplašeni pucnjavom i tek posle dužeg vremena se umirili.

Usporili su hod i počeli da pasu. Znači, banda još nije izgubljena! Ako im ne bi uspelo da uhvate konje, sigurno bi ih vojnici sve zarobili. Simur Torton oseti sa užasavanjem koliko se nalazi

blizu neizbežnog poraza. On sâm se na dobar ishod sopstvene sudbine ne bi kladio ni u cent.

Dok su se Meksikanci obrušili vatrom iz pušaka na sve oko sebe ostajući u ležećem položaju, vojnici su hitali prema svojim konjima. Vinuli su se u sedla. Trubač je najavio napad. Odlučni mladi poručnik je jahao na čelu, a sablja mu je bleštala na jutarnjem suncu. Bio je to upečatljiv prizor koji se brzo promenio. Razbojnici su počeli da pucaju. Njihovi meci nemilosrdno su zasipali jahače. Ljudima oko Simura Tortonona je bilo svejedno da li pogađaju vojnike ili konje pod njima. Mnogi od konja su se umirući prevrtali po zemlji i saplitali druge.

Napad nije uspeo, a poručnik je pogođen metkom pao iz sedla.

Simur Torton vide u tome priliku da se povuče. Za to vreme Dok je kraj Brende ležao u zaklonu, pucajući kao i ostali. Nije nišanio ni na koga, naprotiv. Ciljao je visoko da slučajno ne zakači nekog. Pucao je samo da se ne oda. To što se banda dala u bekstvo, predstavljalo je za njega pravo zadovoljenje. Trud nije bio uzaludan niti izlaganje opasnosti. Jedino su mu Indijanci stvarali glavobolje. Nisu se do sada uopšte pojavili. Jesu li već ranije osetili da je „fitalj potpaljen” pa na vreme odjahali daleko odavde? No to ne bi ličilo na njihovog poglavicu!

Zaista, ratnici uskoro napadoše Meksikance. Nisu bili obeshrabreni. Prodrli su među Meksikance i žestoko se tukli s njima dok je jedna manja

grupa uspela da se došunja do kola natovarenih srebrom. U magnovenju su upregli konje u njih i krenuli.

I Indijanci su, na svojoj strani, imali gubitke, ali su ipak, uprkos svemu, uspeli. Kola su preveli preko granice i u širokom luku obišli američku konjicu koja je bez konja pružala žalostan prizor.

Simur Torton je udisao jutarnji vazduh punim plućima. Osećao je da se situacija bitno menja i to u njegovu korist. Stigao je do konja, seo u sedlo prvog koji je zatekao i krenuo. Holidej je učinio isto. Brenda se držala uz njega.

Indijanci su nemilosrdno šibali konje koji su grabeći besomučno dizali oblake prašine. Dvoja kola nestadoše u stenovitim brdima ispresecanim klanovima. Indijanci su se zaustavili kod mesta gde je banda logorovala pre napada. Verovatno neće biti vremena za prebacivanje tovara. No to je sada bilo od drugorazrednog značaja. Bitno je da dođu do sveže, odmorne zaprege.

Simur Torton je sada odlučio da se bore iz zasede. Upravo sa donošenjem takve odluke podudaralo se ponovo formiranje američkih vojnika. Vinuli su se u sedla da bi nastavili poteru. Što se Meksikanaca tiče, oni su obeshrabreni i opljačkani ostali gde su se i zatekli. Indijanci su ih zaista žestoko porazili.

Holidej je učinio sve da umakne odavde, jer ako bi ga vojnici uhvatili, sigurno bi ga isekli na komade svojim oštrim sabljama, jer bi ga morali sma-

trati jednim od razbojnika. Verovatno ne bi trošili reči s njim. Goreli su od želje za osvetom. Mnogi od njihovih drugova ležali su mrtvi ili ranjeni u travi. Što je bilo još gore, srebro koje je trebalo da čuvaju i štite, opljačkano je! Poraz je bio potpun!

Dakle, trebalo je nastaviti poteru i prvo se, pre osвете i bilo čega drugog, pobrinuti za srebro. Možda su računali s tim da mogu pre stići teška, natovarena kola nego razbojnike koji su se razbežali na sve strane, goneći konje kao pomahnitali. Šta god da su planirali, u računicu nisu uključili lukavstvo Indijanaca. Poglavica im je pomrsio sve račune. Samo dva ratnika su na jednom izuzetnom pogodnom mestu držali vojnike.

Holidej je stigao Tortona.

– Ipak je sve dobro obavljeno – raportirao je. – Indijanci su sigurno već iza sedam brda i planina, naravno, zajedno sa srebrom. Pitam se samo hoće li biti časni i predati ga vama.

– Naravno – uzvratio je direktor zatvora u Durangu posebno naglašavajući svako slovo. – Ima mnogo toga zbog čega mi moraju biti zahvalni. Kada im je išlo naročito loše, mesecima sam ih hranio, njih i njihove porodice. Tako nešto Indijanac nikada ne zaboravlja. Slušaju me bez pogovora.

– Zaboravite Indijance! – povika Santos Hardin van sebe od besa. Rana na glavi mu je krvarila.

– Prvo moramo otkriti tog prokletog izdajicu! – nastavio je nadzornik. – U protivnom će nas vojska veoma brzo

srediti. Momak zna sve, zar ne? Tu je, blizu.

– Verovatno – složio se direktor. – Da, sada sam i ja ubeđen u to da među nama postoji neko ko igra obeleženim kartama. Ovo je bila nesumnjiva izdaja. Vojnici su znali šta je s kafom, pa su še čuvali toga da progutaju i jedan jedini gutljaj.

– Bili su upozoreni. Da nije bilo Indijanaca – kazao je Hardin žustro – ne samo da bismo se vratili praznih ruku, nego je pitanje da li bismo se uopšte vratili. To je zaista moglo da se okonča veoma loše.

– Prava svinjarija – potvrdi Holidej ozbiljno.

– Ti to moraš najbolje znati – kazao je Hardin ispunjen mržnjom.

– Ili ti – kontrirao mu je. – Ti si taj koji je ceo ovaj poduhvat sabotirao od samog početka. Ti si mi poslao na vrat one tri ubice, nahuškao ih na mene. Da je tom prilikom samo jedan jedini metak ispaljen, morali bi smo da odustanemo od svega i da se okrenemo na levo krug.

– To je tačno – prihvati Simur Torton. – Kada se budemo vratili, moraćemo mnoge stvari da raščistimo. No prvo se moramo pozabaviti srebrom. Ono mora da stigne u Zatvorsku zgradu. Ja sam ga već prodao. Sutra će doći po njega. Do tada se moramo držati.

Torton je naredio da se promeni pravac i da krenu prema istoku. Hteo je da se sretne sa Indijancima koji su bili uz kola i verovatno nisu mogli da napreduju baš naročito brzo. Osim toga,

morali su da čine sve moguće da za sobom ne bi ostavili tragove. Gonioci neće odustati. Osim toga, moraju računati i sa pojačanjem čim se bude saznalo šta se dogodilo.

Iz daljine je još uvek dopirao odjek pucnjave. Najzad je stigla kočija. Indijanci nisu štedeli konje. Poglavica je prišao Simuru Tortonu i očigledno bio ponosan. Dokazali su da su mudriji od svih belih ljudi. Još jednom su „izvadili iz vatre usijano gvožđe”!

Sve ostalo se Indijanaca nije više ticalo. Nije bila njihova stvar. Poglavica je samo predložio da srebro natovare na konje, a ono što ne mogu poneti, jednostavno ostave.

– Vojnika se nećete osloboditi. Oni neće odustati od potere – tvrdio je poglavica. – Naši tragovi su jasni i svako dete ih može otkriti. Mi nismo imali vremena da uklanjamo tragove. Sa tako teškim kolima je to nemoguće.

– Nećemo ostaviti ni jednu polugu. Nećemo se odreći onog što nas je stajalo tako mnogo! – grmeo je Hardin. – To bi pored gubitka omogućilo izdajici da likuje. Nikada!

– I ja mislim tako – podržao je Holidej Hardinov stav, ali iz sasvim drugačijih pobuda. – Poluge koje ne možemo odmah poneti sobom treba da ostavimo u nekoj pećini, da ih tamo sakrijemo. Indijanci sigurno znaju za odlična skrovišta. Mogli bi nam pokazati neko.

Simur Torton se složio. Poglavica je imao pravi savet, pa su odvezli kola u uzanu pećinu. Tamo se nalazilo malo

jezero tamnozeleno boje. Takvim ga je činilo bezbroj vodenih biljaka. Tu su smestili prazna kola, a srebro odvukli u jednu drugu pećinu visoko gore na obronku.

Radili su neumorno. Na kraju su napunili bisage teškim srebrnim polugama. Mogli su da ponesu jedva jednu trećinu dragocenog plena. Ovoga puta su odvojili vreme da temeljno uklone tragove do skrovišta. Naravno, trebalo im je mnogo vremena za to.

Odjednom su naišle nevolje. Samo što su napustili udoljicu sa zelenim jezerom i krenuli put Duranga, kada dojahaše kao gonjeni đavolima Indijanci koji su dugo uspevali da zadrže vojnike. Vojnici su im upravo bili za petama.

Nastala je trka na život i smrt koja je samo neupućenima mogla da izgleda kao takmičenje u jahanju. Simur Torton je grabio kao da mu je sâm đavo za petama. Uz put ga je obuzimao sve veći strah. Osećao ga je u kostima. Prosto, znao je da je izgubljen.

Čak i kada bi uklonili ove vojnike, ubili ih, naravno da njihovo odsustvo neće ostati neprimećeno. Tada će nastati potera sve dok se ne bude otkrilo gde su i kako izgubili živote.

Tada bi se iščeprkalo i sve ostalo i svet bi doznao poražavajuću istinu. Poražavajuću po direktora zatvora Durango.

Torton je nekako uspeo da odagna zle misli i usredsredi se na ono što upravo predstoji. Naročito onda kada je pred sobom ugledao visoke zidine

zatvorske ograde. Ta ružna, džinovska zgrada nalazila se izvan gradskog područja u jednoj udoljici, odsečena od sveta. Direktor ugleda stražare uz puškarnice. Pucao je u vazduh nekoliko puta. Momci sa stražarskih kula su reagovali odmah. Kapija se otvorila, a jahači uleteli na konjima u dvorište zatvora.

Zatvorenici koji su se nalazili u kavezima zaštićenim čvrstim, gvozdenim rešetkama svuda oko prostranog četvorougaoznog dvorišta imali su šta da vide. Jednoličnost njihovog zatvorskog bitisanja prekinuta je velikim uzbuđenjem. Prvo su stražari pucali na vojnike, pa su se ovi morali zaustaviti. Za to vreme je Simur Torton raspoređivao odbranu. Međutim, njegova banda je bila suviše mala da drži položaje duže od nekoliko minuta. Čim vojnici budu otkrili slabe tačke odbrane, nargnuće, i to verovatno sa uspehom.

Opasnost je bila ogromna, pa se u nevolji Simur Torton mašio poslednjeg sredstva. Obećao je svim zatvorenicima slobodu ako se budu hrabro borili. Nagovestio im je mogućnost da mogu krenuti u slobodu natovareni polugama srebra, naravno, kada ova gužva bude okončana.

Posle takvog obećanja pustio je zatvorenike iz kaveza i svakom od njih dao oružje.

Po deset zatvorenika pod oružjem bilo je vođeno jednim nadzornikom. Vojnici koji su se nalazili pred kapijom i još koji trenutak osećali nadmoćnim

i na domaku pobeđe, sada su dobro potprašeni.

Torton nije mogao znati da li je konjica koja je bila pred kapijom zatražila pojačanje. Znao je samo da mu nije ostalo još mnogo vremena. On sâm nije učestvovao u borbi. Uvukao se u magacin oružja, u tajni depo u kojem su se nalazili opljačkani predmeti. Hteo je da ga isprazni i da se pripremi za bekstvo. Dok Holidej se povukao sa Brendom u službeni stan direktora zatvora. Nije imao nameru da se nezaštićen izlaže mecima vojnika ili onima koje je Santos Hardin namenio preko prikrivenih strelaca iz zasede. Sada kada je Hardin preuzeo komandu, imao je opravdanog razloga da strepi za sopstveni život. Osim toga, nije imao nikakav razlog da puca, da se bori sa vojnicima. Naprotiv, oni su bili njegovi tajni saveznici. Mogao je samo da priželjkuje da će steći prednost, poraziti bandite!

Posle izvesnog vremena čuo je udarce sekirom. Neko je pokušao da prođe u direktorov stan nasilno.

Santos Hardin najverovatnije ne može dočekati da likvidira svog suparnika. Glas mu je odjekivao kada je na trenutak prekidana buka od udarca sekire. Svaki udarac potresao je zgradu od lakog materijala.

Dok se Holidej spremao za borbu, držeći kolt i vinčesterku, Brenda je nekuda nestala. Vratila se brzo noseći puno naručje pušaka i mnogo municije.

– Nas dvoje ćemo umreti zajedno – prošaputala je strasno.

– To baš nije oblik romantike do koga mi je stalo – uzvratio je Dok suvo.

– Za početak, borićemo se zajedno. To je već mnogo. Onim pasjim sinovima napolju ćemo zagorčati život.

Prvo je pucao iz „vinčesterke”. Metak za metkom se zarivao u vrata. Najveći deo metaka je uspeo da se probije kroz drvo. Napolju je nekoliko trenutaka vladala tišina, a onda se oglasilo nekoliko „koltova”. Vrata su bila izbušena kao sito. Vazduh je bio neprijatno ispunjen dimom baruta.

Došao je Simur Torton. Smatrao je da je bolje da umesto pucnjave pregovaraju. Naravno, iz straha za kćerkin život.

– Horste – kazao je. – Ti odavde nećeš izaći živ. Sada imamo dokaze koji su nam bili potrebni. Ti si nas izdao!

– Gluposti – uzvratio je Holidej hladno. – Ne postoje nikakvi dokazi.

– Postoje – tvrdio je Torton. – Jedan od mojih ljudi koji su radili među Meksikancima upravo je stigao. Potvrdio je da je neki nepoznati čovek došao u njihov logor još pre nego što smo napali transport. Moj čovek je čuo ono što se govorilo u komandantovom šatoru. Glasnik je rekao da donosi vesti od Džona Holideja. Transport je u opasnosti. Vojnici treba da budu omamljeni nekim sredstvom koje će ih izbaciti iz stroja, onesposobiti za otpor. To će popiti s prvom jutarnjom kafom. A ko je o tome bilo što znao?

– Svi koji pripadaju vašoj bandi? – odgovori Dok spremno. Znao je međutim da je vreme izvlačenja i izgovora isteklo.

Život mu je visio o koncu. Ukoliko ne bude smislio nešto – ode glava. Izgledi su mu bili više nego loši.

– Samo je tvoje ime izrečeno, doduše sa malo drugačijim prezimenom – optuživao ga je direktor zatvora. Sada ćeš nam platiti za sve.

– Mislite na svoju kćerku – upozorio ga je Džordžijanac.

– Neću misliti na nju da leži umirući pred mojim nogama – vikao je Torton.

– Prošla su ta vremena. Ja više nemam kćerku. Nije trebalo da slušam nju, nego Santosa Hardina!

– Još uvek nije kasno – oglasio se glavni nadzornik. Iz glasa mu je izbijalo zadovoljstvo zbog dobijenog priznanja. Konačno njegova se sumnja pokazala opravdanom.

– Hajde, otvaraj konačno ta vrata! – naredio je.

Na vratima je sada bilo već toliko rupa da je Holidej mogao videti kroz njih. Video je, istina osenčeno, snažnu priliku čoveka koji je zamahivao sekirom. Bio je to Crnac, robijaš za ovu priliku pušten iz kaveza. Zamahnuo je sekirom i sečivo je odmah probilo vrata. Nije više bilo odlaganja. Holidej je pucao. No trenutak kasnije vrata su popustila i otvorila se.

Situacija je bila više nego ozbiljna.

Napolju iza zidina kaznionice odjeknula je truba. Bio je to signal, ali ne američke konjice. Bili su to meksički

vojnici. Džordžijanac udahnu duboko vazduh. Konačno su se i Meksikanci pribrali i setili svojih dužnosti. To znači da su se uključili u okršaj. Znači, redovi napadača su sada jači i brojniji. To je otvaralo nove nade. To je još više zabrinulo Tortonu i njegove ljude.

Uostalom, time je sudbina zatvora, tvrđave koja se brani, bila zapečaćena. Pre ili kasnije mora da padne.

No do tog trenutka Holidej je imao sasvim lični problem koji je valjalo rešavati. Ako ga se ovi napolju dokopaju svako neće dočekati oslobađanje Zatvorske zgrade.

Ubiće ga, u to nije bilo sumnje. Pucao je nezadrživo, bez prestanka. Svaki put kada se u predvorju ili na stepenicama nešto pomerilo, Holidej je to zasipao gomilom usijanog olova. Nije morao da štedi. Brenda je dovlačila nove i nove količine municije. Stan direktora zatvora bio je u stvari pravi arsenal oružja i municije. Čak ni ostava za oružje u sklopu zatvora nije bila tako dobro snabdevena kao direktorov stan.

Dok Holidej se borio neumorno. I to sve do trenutka kada su razbojnici odjednom prodrli sa tri strane. Došli su preko krova i kroz prozor. Krišom su naslonili merdevine do prozora.

Dok nije nikako mogao da svuda bude u isto vreme. Brenda, međutim, nije još ništa primetila.

Sve je bilo gotovo!

Odjednom se iza Dokovih leđa pojavio dvojica naoružanih. Nije imao kud. Uspravio se.

Sada su se usudili da priđu i drugi koji su se povukli u zaklon zbog Doko-ve žestoke paljbe. On ih je zaista dugo držao u šahu. Među njima je bio i Santos Hardin. Smejao se cinično.

– Ne mogu da dočekam da vidim kako crkavaš, Horste ili još bolje, Holideje – kazao je mračno. – Biće mi svejedno hoću li i sâm umreti. Nešto lepše ne mogu uopšte zamisliti!

Mislio je to sasvim ozbiljno.

– Vi prokleta svinjo! – vikao je Simur Torton i zamahnuo revolverom da ga udari. Holidej je blokirao taj udarac, ali ostali čuvari po komandi počеше da zamahuju kundacima pušaka. Udarci- ma su oborili Holideja na zemlju. Još je samo čuo Brendinu vrisku, a onda izgubio svest. Kada je došao k sebi, do grla je bio zakopan u jednu rupu, a pesak mu je okružavao telo kao teški gvozdeni pancir. Nije mogao da pokrene ni prst. Smešten je bio tako usred unutrašnjeg dvorišta kaznionice, a ispred njega su sedela dva Indijanca ćutke, prekrštenih nogu. Poglavica i njegov najstariji sin. Trebalo je da zatvorenika muče lagano do smrti.

Na prilazima zatvoru sada se manje pucalo. Vojnici koji su opkolili zatvor očigledno nisu napredovali. Tako je Simur Torton našao vremena da se pozabavi svojim zarobljenikom, izdajicom Dokom, koji je ugledavši ga, zatvorio oči.

– Slušajte me dobro, kopile! – kazao mu je direktor. – Sada si ti na redu da platiš račun.

– Šta je sa Brendom? – pitao je ne otvarajući oči, jer bi u tom slučaju morao da podigne pogled u užareno sunce.

– Kada budem krenuo, povešću je sobom – odgovorio je Torton tiho. – Ja ću već uspeti da je urazumim. U Juti će zaboraviti sve.

– Mene neće – tvrdio je Holidej.

– Ni taj problem neće doleteti vremenu. Svejedno vi to nećete doživeti. Indijanci samo čekaju na znak da bi počeli. Na kraju od vas neće ostati ništa. Pre toga bih samo hteo da znam čemu sve to? Po čijoj naredbi ste to radili?

– Ni po čijoj! – uzvрати Dok.

– Hoću odgovor! – grmeo je Torton.

– Čemu tolike priče? – pitao je Hardin nestrpljivo stojeći gore na osmatračkoj kuli. – Sredimo ga po kratkom postupku.

– Ovde ja izdajem naređenja! – upozorio ga je Torton besno. Ponovo se obratio Doku. – Ja imam vremena. Sve dok ne padne mrak. Tek onda ću krenuti praćen svojim vernim Indijancima. Oni će me bezbedno odvesti odavde s najvećim delom onoga što sam u prošlim godinama uštedeo.

VIII

Brenda je plakala, urlala, treskala. Nasrtala je, branila se i pokušavala da pomogne Holideju. Mlada devojkica je imala iznenađujuće bogat rečnik psovki. Proklinjala je svog oca. Pokušala je da mu iskopa oči. To je pružilo Santos Hardinu mogućnost da se na željeni način približi devojkici. Prišao

joj je s leđa i ščepao joj ruke. Pritom je osećao obline njenog tela. Izdržao bi rado u tom položaju i nekoliko sati, ali je Torton naredio – Sklanjaj mi tu furiju s očiju!

Hardin podiže Brendu i odnese je odatle uprkos njenom žestokom opiranju. Hteo je da je zaključa u štalu. Tamo je bilo nekoliko sobičaka koje su bile pod ključem. On je imao jedan od ključeva. Tamo se on krišom uz krajnju opreznost zabavljao sa meksičkim ženama. One su povremeno dolazile u zatvor i nudile svoje usluge za novac.

Kada više ni njen otac ne pokazuje nikakvo interesovanje za devojkicu, a Holidej i da hoće – ne može, Hardin je već smislio šta će s njom.

Pomisao da će još pre neizbežnog kraja moći da priušti i toliko željeno zadovoljstvo, neobično ga je mamilo. Uostalom, među ljudima koji su branili zatvor, jedan manje ili više nije imalo značaja niti uticalo na krajnji ishod. On nije imao obzira, pa je ostavio svojim drugovima, zatvorenicima i Indijancima da brane zatvor, a on se posvetio svojim „privatnim interesima“. Već je kovao planove kako da preživi. Već je video mogućnost da počne novi život i to lagodno. Uostalom, bilo mu je poznato gde se nalazi veći deo skrivenog opljačkanog srebra. Dobro je zapamtio to mesto i bio uveren da može pokupiti poluge. Naravno, pre nego što neko drugi dođe na takvu pomisao. Bilo je mnogo onih koji su videli sve. Uostalom i Indijanci će, kada sve ovo bude prošlo i oni

prežive, pokupiti ukradeno srebro. Za njega mogu da kupe sve što im duša poželi, a naročito neizmerne količine vatrene vode kako su nazivali viski.

Santos Hardin je znao da mora požuriti. Ne sme nipošto sačekati ishod borbe koja se vodi napolju, čekati da vidi ko će pobediti. Polazio je ipak od toga da će dugoročnije posmatrano pobeda biti na strani brojnije dobro uvežbane i disciplinovane američke konjice.

U svakom slučaju bilo je dovoljno vremena da se posveti drugom „blagu“ na koje je bacio oko još onda kada je prvi put video Brendu. Nije se, dakle, zadovoljio da smesti devojkicu na sigurno i da je zaključa. Ušao je i sâm u prostoriju i zatvorio vrata za sobom.

Brenda se užasnuta izmače. Shvatila je šta je u ovoj prostoriji čeka, pošto je njen otac povukao nazad svoju zaštitničku ruku. Bila je izručena nemilosrdno i bez zaštite ovom ružnom tipu. Nije imala drugog oružja osim svojih noktiju. No bilo je veliko pitanje može li se njima zadržati surov čovek kakav je Hardin bio.

– Sklanjaj svoje prljave šape od mene! – kazala je devojkica žustro. Hardin se smejao i prilazio bliže. U boksovima su rzali konji, a spolja dolazili odjeci pucnjave. Nije bilo šansi da neko čuje njene pozive u pomoć.

– Samo ti viči – kazao je Hardin mirno. – Ja to volim. I brani se! Već ću te ja omekšati i ukrotiti!

Rekavši to, ispružio je ruke prema njoj. Dodirnuo je Brendu koja se po-

vukla do samog zida i naježila se od dodira tih prstiju koje je Hardin morao da drži do sada što dalje od nje. Njegove misli u ovom trenutku ispunjavalo je samo Brendino telo tu na dohvat ruke. Telo tako oskudno pokriveno tankom odećom.

Priskočio je devojci i levom rukom je ščepao za kosu, okrećući joj lice prema sebi. Poljubio je strasno, a ona ga je ujela iz sve snage. Pustio je uz žestoku psovku.

– Mala! – kazao je s neskrivenom pretnjom u glasu. – Ja mogu i drugačije. Ili ćeš dobrovoljno leći tamo ili će te snaći zlo. Odavde nećeš izaći dok te ne učinim svojom! U to ti se kunem.

Mislio je ozbiljno, nisu bile to prazne pretnje. Nasrnuo je na devojkicu. Brenda je bila suviše slaba da se opire telu ovog surovog i podivljalog čoveka. Nije smela više da ga izaziva, ionako je već gubio razum. Bacio je devojkicu na zemlju, a onda legao preko nje. U nestrpljenju je više vremena gubio oko njenih dugmadi na haljini nego što bi bilo potrebno. Onda je došla mala pauza, predah za Brendu koja je nepomično ležala na podu, na leđima, savijenih kolena i osećala teret teškog tela napasnika.

Hardin je ječao od požude i nestrpljenja. Najzad je uspeo. Bacio se na Brendu i osetio oštar pritisak ispod trbuha. Osetio je žestok pritisak. Nešto tvrdo zarilo se u njegov trbuh. Detonacija je protresla njegovo snažno telo. Uspeo je da se malo pridigne i tako omogućiti Brendi da se munjevito okre-

ne i otkotrlja u stranu. Hardin klonu na zemlju. Ječao je muklo. Metak ga je smrtno ranio, ali ga nije na mestu usmrtio. Osetio je oštar, nepodnošljiv bol. Brenda počela da puzi prema vratima. „Kolt” koji je neprimetno izvukla Hardinu koji je bio van sebe od uzbuđenja, sada je držala čvrsto obema rukama. Morala je međutim da ga pusti iz ruke da bi okrenula ključ u bravi. Izvukla se iz ostave u hodnik koji je vodio kroz sredinu štale i bio dobro osvetljen. Napolju se vodila ogorčena borba.

Branici su imali pune ruke posla da odbiju sve žešće i sve češće napade. Meksikanci i vojnici kao da su se nadmetali van sebe od besa, željni osвете i iskupljenja. Obe strane su želele da prve kroče u dvorište zatvora.

U dvorištu su na sve strane ležali ranjenici. Tu je bio i Dok Holidej. Brenda je trčala prema Indijancima koji su se bavili Džordžijancem.

* * *

Holidej je zatvorio oči kada su Indijanci ustali, zategli lukove i uperili strele u njega. Bile su to zapaljene strele. Poletele su prema njemu. Holidej nije pustio ni glasa niti je pokazao bol. Znao je šta Indijanci očekuju. Dva pogotka nisu bila ono najgore. Mnogo opasnija je bila vatra. Ona je lagano, ali sigurno osvajala drške strele. Posle izvesnog vremena, dospeće do kože. Bilo je nemoguće ugasiti plamen. Svaki pokušaj bi samo ubrzao širenje vatre i skratio Holidejev život.

Za to vreme su dvojica Indijanaca prekrštenih ruku čekala učinak svojih strela. Simur Torton, međutim, nije imao vremena da se bavi time.

Robijaši koji su tek napustili svoje ćelije, nedisciplinovani, a pušteni da bi branili zatvor, zapali su u velike nevolje. Napadačima je uspelo na dva različita mesta da provale u zatvorsko dvorište. Meksikanci su na istočnoj strani uspeali da stvore mostobran sa kojeg su pucali na sve što se kretalo među odbranom, uključujući i one koji su se povukli i ušančili u osmatračke kule. Odbrana je imala užasne gubitke. Padali su u talasima i padajući u prašinu unutrašnjeg dvorišta.

Jednom od branilaca, oslobođenih robijaša, Torton je dao dinamit. On je krenuo polako, šunjajući se prema Meksikancima koji su stalno nasrtali. Upravo se desetak Meksikanaca penjalo uz dobačeno uže, jer na merdevinama nije bilo mesta za sve, i stigli su do ispusta na koji nisu svi mogli da stanu, jer je prostor bio ograničen. Odozdo je sa tri strane osuta vatra na njih.

Predstavljali su gustu metu, budući da je mogućnosti za zaklanjanje bilo veoma malo. Pucali su na zatvorenike i ujedno predstavljali jasnu metu. Uskoro je sva pucnjava bila usmerena na njih. Odjeknula je užasna detonacija sa neopisivim posledicama.

U međuvremenu su se približili i američki vojnici. Konjica se pokazala odličnom i u pešadijskim borbama. Provalili su kapiju. Sve puške branila-

ca bile su sada usmerene na ovu kritičnu tačku. Pucalo se sa svih krajeva i na sve strane.

Gusti oblaci barutnog dima ispunili su dvorište. Vojnici su već potpalili prve zgrade zatvora da zbune odbranu i da ih prisile na predaju. Bilo je sada samo pitanje vremena kada će svaki otpor neopozivo prestati. Sigurno bi se zatvorenici povukli ako bi postojala bilo kakva mogućnost da se dočepaju slobode.

Simur Torton je svakako video da je došao trenutak za povlačenje. Okupio je Indijance i sa njima otrčao u magacin oružja gde je bilo sakriveno njegovo blago, deo onoga što je godinama pljačkao. Osim toga, iz tog magacina je vodio tajni izlaz prema kanjonu i kamenolomu. Za taj izlaz, poslednju odstupnicu, znao je samo Torton. Upravo u tom trenutku naišla je Brenda iz štala. Pritrčala je Holideju ne nailazeći ni na kakav otpor. Počela je da čupa iz njegovog tela goruće strele i golim rukama počela da ih gasi. Holidej je počeo da joj pomaže čim je to bio u mogućnosti. Nije želeo ni trenutka duže da leži između dva fronta. A upravo se njegovo mučilište nalazilo na takvom mestu koje je mogao da pogodi svaki zalutali metak i staje ga života.

Nije mu baš bilo prijatno pri pomisli da vojnici mogu svakog časa da slave pobedu. Sigurno ga neće tretirati kao saveznika. A pravo objašnjenje zbog svog prisustva ovde im nije mogao dati. Da situacija bude još gora, ni drugoj strani nije smeo pasti šaka. U

svakom slučaju, od članova bande nije bilo ni traga. Verovatno su pobjegli zajedno sa Tortonom ili je svako krenuo svojim putem. Tek među onima koji su branili zatvor, nije ih bilo.

Holidej uhvati Brendu za ruku i potrča s njom do štala. Tu je iz bokseva izvukao dva neosedlana konja. Koristio je jednu od greda koje su pokrivale seno i grunuo njome u spoljni zid štale. Posle nekoliko pokušaja je popustio. Brzo je proširio otvor i izveo konje iz štale. Brenda ga je sve vreme štitila uperenim oružjem, a zatim pošla za njim. Holidej se ponovo smešio jer je imao razloga da se nada u bolji ishod posle izbegnutog mučenja i teške, bolne smrti.

– Gde ti je otac?

Devojka samo slegnu ramenima. Uplašeno je osluškivala buku koja je dolazila iz dvorišta kaznionice. Borba je tamo očigledno bila veoma žestoka. Svi su izgledi da će se brzo i okončati. Vojnici i Meksikanci su uspeli da prodru unutra. Otpor branilaca je popuštao. Kada im je neko od oficira obećao puštanje iz zatvora i slobodu ako se predaju, zavladao je pritiskujućim mir koji je zastrašivao koliko i pucnjava.

Holidej je odmahivao glavom čudeći se da su zatvorenici prihvatili takvu ponudu. Niko nije mogao da održi takvo obećanje, ali je bar bilo sredstvo koje ostvaruje cilj. Poterao je konja, a Brenda je jahala uz njega. Nisu izgledali nimalo sveže, ali su uspeli još jednom da umaknu nevoljama. Devoj-

ka je nekoliko puta odahnula s olakšanjem. Trgla se tek kada je opazila kojim pravcem se Holidej uputio.

– Nameravaš li u Meksiko? – pitala je.

– Ne baš – objašnjavao je. – Hoću tamo gde se nalazi skriven najveći deo srebra.

– Znači hoćeš da ga se dočepaš? – pitala je devojka puna nade. Pretpostavila je da Holidej želi da se dokopa početnog kapitala za zajedničku budućnost. Bila je veoma romantična.

Džordžijanac se kucnu po čelu govoreći – Razmisli, devojko, gde se sakupljaju svi oni koji su uspeli da umaknu iz kaznionice.

– U dolini sa malim zelenim jezerom – prihvati Brenda spremno. – Ni moj otac neće propustiti to mesto bez obzira što je to veoma zaobilazan put za Jutu.

– Naravno. Nikada mu ničega nije dovoljno. Ubila bi ga i sama pomisao da toliko srebro prosto ostavi.

– Znači tamo nameravaš da ga uhvatiš?

– Njega i svakoga ko se tamo bude pojavio. Vojnici će prvenstveno biti zabavljeni time da sređuju stvari u zatvoru i da ga temeljno pretresu. Pre nego što budu primetili da im je izvestan broj ljudi izmigoljio kroz prste biće sve gotovo. Ako se tvoj otac bude dočepao velike prednosti biće veoma teško ponovo ga stići. On je stvorio mnoge veze i izvršio potrebne pripreme, jer je morao računati s tim da će

ga kad tad raskrinkati. Znači, obezbedio je odstupnicu!

– Reci mi istinu, Džone! – molila ga je Brenda. – Za koga ustvari radiš? Ti nisi robijaš, zar ne?

– Naravno da nisam. Prihvati ovakvo objašnjenje: radim po nalogu Saveznog šerifa i nemoj me više ispitivati.

– Hoćeš li me povesti sa sobom kada budeš okončao ovaj posao ovde u Koloradu? – Gledala ga je sva napeta, očekujući odgovor.

– Bojim se da to neće ići – kazao je Dok Holidej oprezno. – Ja sam kockar i lutalica, pre svega. Ne mogu da se zadržim na jednom mestu niti da se vežem za jednu ženu. Imam veoma ozbiljne razloge za to, veruj mi na reč...

* * *

– Pacov napušta brod koji tone – vikao je Kevin Sanderson videći kako Simur Torton odlazi u pratnji svojih vernih Indijanaca. Nije bilo sumnje da se radi o užurbanom napuštanju i opraštanju sa dosadašnjim boravištem.

Nije promaklo ni Dezmondu Hensonu šta se zbiva. Napustio je svoje mesto na osmatračnici. Ovde nije bilo više ničega da se brani.

Veston Medoks im se pridružio usput. I on je, kao i ostali, svratio u svoju ćeliju u kojoj je držao skriveno blago. Kožnu kesu s novcem opasao je napred preko trbuha, tako da je delovao neprirodno ugojen. Trčali su za direktorom Tortonom, ali ga nisu mogli stići. Torton je veoma brzo odmicao, s

tim što je pošao znatno ranije. Umakao je tako brzo da Santos nije stigao da zatvori vrata koja vode do tajnog izlaza. Tako su bez muke otkrili kojim putem je krenuo iz svoje jazbine. Bez oklevanja su ga sledili. Međutim, nisu mogli da napreduju baš brzo, jer im teren to nije dozvoljavao. Vazduh je bio neprijatan, bez dovoljno kiseonika, a osim toga, u tajnom prolazu je vladao gusti mrak, koji ni u kom pogledu nije predstavljao čudo tehnike. Moglo bi se reći da su onih nekoliko rudara među robijašima, kojih više nije bilo među živima, uradili posao najbolje što su znali. Prolaz je bar bio dobro zaštićen i poduprt. Tu i tamo su zidovi počeli po malo da popuštaju. Nekoliko krupnih kamenih gromada je ispalo iz kamene tavanice prolaza i otežavalo put.

Teksašanin je nestrpljivo psovao. Njegov gnev nije znao za granice. Morao je da dođe Tortonu glave. Nije mario da pri tome i sâm okonča. Glavno je da omraženi direktor ne umakne i ne prođe nekažnjen.

Prašina koju su uskovitlali Torton i njegovi Indijanci nije se još slegla. Osim toga, bilo je i nepodnošljivo toplo. Onda se ispred njih nešto jezivo prolomilo. Ovde međutim nije bilo zakona iza kojeg su se mogli povući.

Indijanci su primetili šta se iza njih zbiva i želeli su da svom gazdi obezbede beg.

Medoks je ležao sa metkom u glavi. U ovom prolazu puščani meci su višestruko odjekivali tako da je ličilo na užasnu detonaciju. Iza poginulog,

ostali su mogli koliko toliko da se zaklone. Kada su počeli da pucaju, situacija se veoma brzo raščistila.

Ispred njih je sve bilo mirno. S mukom su se pomerali napred kraj mrtvog pajtaša. Imali su više sreće od njega. Nisu štedeli ni kolena ni ruke puzeći dalje, napred jedan neposredno iza drugoga, poluugušeni i puni straha da će se u tom prokletom prolazu kamenje obrušiti i žive ih zakopati. Možda će bezobzirni Torton, pošto se domogao slobode, ceo ovaj prolaz dići u vazduh. Morali su da računaju sa svakom mogućnošću.

Činili su sve da kroz opasan prolaz prođu što je brže moguće. Najzad su ugledali svetlost na kraju tunela. Sa njome je došla i nova nada. No, morali su i tu da budu oprezni, da ne izlete odjednom na zaslepljujuću svetlost i izlože se mecima.

Indijanci verovatno čekaju sa puškom na gotovs i pucaće na svakog ko izađe iz prolaza.

Dezmond Henson je proklinjao sve i svakoga. Nalazio se na čelu. Bilo je nemoguće da napusti to svoje istureno mesto i zameni se s nekim iz grupe. Nizak, uzan hodnik to jednostavno nije omogućavao. Iznutra su ga potiskivali da izađe što pre da bi se i ostali domogli vazduha. Neki unutrašnji glas ga je upozoravao na opreznost iako nije mogao da vidi ništa. Ni jednu senku, nijednog Indijanca, nikakvu opasnost. Oči su mu gotovo ispale iz duplji kada je pokušao da učini poslednji odlučujući korak. Začuo se topot kopita.

Zatim zvižduk biča. Henson razvuče usta. Simur Torton je znači odlučio da odmagli. Samo što se izvukao, kada sa bočne strane kamenoloma u koji se tajni prolaz ulivao sevnu vatra. Osetio je pogodak u rame. Desmond Henson je bio čovek koji nije podnosio ni gubitak ni poraz. U želji da se izbori za slobodu i ode daleko odavde, nije ni osetio da ga je metak zakačio. Podigao je „kolt” i povukao obarač. Indijanac koji je stajao na bočnoj strani počeo da pada. Dva puta se prevrnuo u padu i najzad spustio na zemlju pre puške koju je ispustio.

Henson je puzao dalje. Smatrao je da je opasnost manja, da kontroliše situaciju. No iza njega odjeknu pucanj. Tamo je stajao raskoračen drugi Indijanac. Nije ga mogao videti, jer ga je metak pogodio pravo u potiljak tako da se samo prućio.

Sanderson koji je išao za njim, sredio je Indijanca jednim metkom. Izleteo je, zgrčen iz prolaza i tako trčao do sledećeg zaklona. Čekao je da vidi da li se nešto kreće. Bio je sâm sa mnogim lo-banjama koje su se nalazile u udubljenjima kamenoloma. Ravnodušni pret-hodnici iz zatvora u Durangu kao da su ga posmatrali, istina, potpuno mirno. Sve što se u životu moglo dogoditi bilo je iza njih. Sanderson se osmeli da promeni mesto. Nije se dogodilo ništa. Video je otiske šest nepotkovanih konja. Znači da su Indijanci dobili pojačanje. Između tih tragova primećivali su se i tragovi točkova. Radilo se o lakoj kočiji, ali pretovarenoj. Verovat-

no je to Simur Torton zamahnuo korbačem. Mora da je njegovo blago bilo blagovremeno utovareno. Sigurno su to obavili za njega Indijanci, a onda ga dočekali u kamenolomu. Sada najverovatnije vozi prema jugu. Sanderson je shvatio. Prokleti direktor je hteo da se dokopa sakrivenih srebrnih poluga, dok se u zatvoru sve već privodi kraju. Na stražarnicama su sada stajali ljudi u uniformama.

Verovatno su u dvorištu sedeli dobro čuvani, pobeđeni robijaši strepeći od najgoreg.

Brenda i Dok su bez usputnih nevolja stigli neometeni do doline u kojoj se nalazilo skriveno srebro. Niko ga još nije dirao. Znači stigli su prvi i dobili trku. Međutim, nisu znali koliko vremena imaju dok drugi ne stignu. Čak nisu bili sigurni da će uopšte doći. Nisu znali ni koliko će se vojnici posle pobeđe zadržati u Durangu. U svakom slučaju, pripremali su se. Sakrili su konje u jednu otvorenu pećinu, a onda se vratili do jezera. Nije izgledalo baš mnogo primamljivo, ali je Dok rizikovao, svukao je odelo i skočio u vodu. Bila je mlaka i prijatna. Ležao je na leđima i ispod poluspuštenih kapaka posmatrao Brendu. Ona nije imala mnogo šta da skida. Brzo mu se pridružila. Plivala je pored njega, zatim oko njega, ali on kao da je nije primećivao. Posle plivanja su legli na kamenu obalu a sunce im je sušilo kožu. Holidej se obukao, stavio opasač i uzeo „vinčesterku”. Položaj sunca podsetio ga je koliko je vremena proteklo. Mo-

rao je da bude na oprezu. Kada bi ga razbojnici iznenadili u nekoj „nestašnoj igri”, pobeda bi im bila laka. U dvorištu zatvora je uspeo još jednom da umakne zahvaljujući Brendi. Spasla ga je u poslednjem trenutku.

Ukoliko bi ga se ovog puta Indijanci dočepali, svršili bi s njim po kratkom postupku. To je bilo izvesno. Ulaz u dolinu je srećom imao veoma uzan pristup tako da je teren bio pregledan. Holidej je ležao nešto više gore na padini, između dve stene. Tamo je bilo dosta senki, a vidik je bio širok. Napadač bi mu se veoma teško mogao približiti. Čak ni Indijancu ne bi bilo lako. Obronak je bio posut kamenjem koje se pri svakom koraku bučno kotrljalo.

Brenda je ležala uz njega i igrala se njegovom kosom. Smešio se zadovoljno. U svakom slučaju bar do trenutka kada su se pojavili Indijanci. Njihovo držanje odavalo je da znaju šta ih čeka. Tragovi im nisu ostali nepprimećeni. Znali su da nisu sami pa su se odgovarajuće i držali. Sjahali su i nestali u žbunju. Kada se opet budu pojavili, biće to znak da znaju gde je protivnik i puške će se oglasiti.

Holidej je bio spreman.

Video je još laku kočiju koja se zaustavila na ulazu u dolinu između drveća. Na sedištu je bio samo jedan čovek. Prepoznao je u njemu Simura Tortonu. Taj razbojnik je dakle još jednom uspeo. Ponovo je našao ljude koji će za njega obaviti prljavi posao. Direktor se držao po strani. Zavalio se

u kočijaško sedište i pripalio cigaretu, pošto je utvrdio da mu ne preti nikakva neposredna opasnost.

Indijanci su mu doviknuli da tragovi vode dalje u dolinu. Jedan muškarac i jedna žena projahali su ovuda pre više od jednog sata.

Naravno, Tortonu nije bila potrebna naročita pamet da pogodi o kome se radi.

– Brenda! – vikao je obrazujući šakama levak. – Brenda, gde si? Javi se! Došao sam po tebe i po srebro. Moramo da odemo, vojnici su zaposeli zatvor. Svi ostali su mrtvi!

Pre nego što je Holidej uspeo da je spreči, Brenda je naletela na taj jeftin trik.

– Znam, oče – doviknula je devojka. – Jednog od vas sam sredila sopstvenim rukama. Onoj životinji Hardinu sam ispalila metak u trbuh.

Glas Simura Tortonu je sada zvučao sigurnije.

– Baš dobro! – hvalio je svoju kćer.

– Pretpostavljam da si ti onog paklenog psa Holideja oslobodila i da sada on leži pored tebe. Sakrio se, jer se boji Indijanaca. No za to nema razloga. Mi nismo krenuli u poteru za vama. Hteli smo samo srebro. Možete da pođete sa nama ili da idete svojim putem. Kako god hoćete!

Holidej je uporno ćutao, ali je šapatom zamolio Brendu da, pošto je odala njihov položaj, promeni mesto i skrene pažnju Indijanaca na sebe.

– Oni tebi neće ništa nažao učiniti – tešio je devojku. – Osim toga, i ja sam u blizini. Ne boj se.

Oprezno se povukao nazad. Ako bude puzao uzanom, kozjom stazom koja vodi pored kamenog zida, može stići do pećine iz koje je takođe imao odličan pregled, bolji zaklon i bolji uvid na ulaz u pećinu koja je skrivala srebro. Jer upravo to srebro je bilo mamac koje će, ranije ili kasnije, privući Indijance.

Grupa od osam Indijanaca se поделиla u dva dela, što je Holidej kasnije, ali srećom, ne prekasno i utvrdio. Četvorica su se usmerila na blago, a četvorica na – Holideja! Nastupali su odvojeno, udaljeni jedni od drugih. Čak nisu ni pokušavali da prikriju svoj napad, da se sakriju. Jedino na šta su obraćali pažnju jeste da se mogu, ako budu napadnuti, povući u zaklon. Puške su nosili isturene ispred sebe tako da su ličile na produžetak ruku. Kretali su se odmereno, štedeći snagu. Njihove šarene trake koje su nosili preko čela isticale su se i odvajale ih od boje stena koje su im bile zaleđe. Osim toga, mora da su bili sigurni u uspeh svog poduhvata jer su bili brojno daleko nadmoćniji.

Čulo se približavanje teških kola. Dva vozila su se približavala. Svaka kola vuklo je po šest konja, a na kočijaškim sedištima sedeli su Indijanci.

Sâm đavo će znati odakle su dobavili i doterali teška kola. Verovatno su upali na neki od obližnjih rančeva, dali vlasnicima razna obećanja, nago-

vorili ih ili prosto pod pretnjom oteli kola. Uostalom, znalo se da su njihove mogućnosti ubeđivanja bile ograničene i da se najčešće radilo o otimačini i prinudi. Kola su bila namenjena za prevoz srebrnih poluga.

Indijanci na kočijaškim sedištima oba vozila motrili su na sve strane. Bili su spremni da se bace s kola i povuku u zaklon.

To što su se sada, bez obzira na situaciju, nezadrživo približavali, značilo je da se Simuru Tortonu veoma žurilo. Hteo je da iščezne brzo, ali ne bez opljačkanog srebra.

Holidej se sakrio i bio potpuno miran. Nije hteo da bilo čime oda svoju novu poziciju. Strpljenje mu se isplatilo. Bočno od njega duboko ispod, kretali su se kao mačke dva Indijanca. Usmerili su se prema mestu na kojem su nešto ranije bili Brenda i Holidej. U međuvremenu je i ona otkrila šta im je na umu. Dozvolila je da joj se dogodi ono što su Indijanci smerali. Istina, nije motrila na iste napadače na koje i Holidej. Kada je pucala, njeni meci su se samo odbili o stene, promašila je. Dva ratnika su se zgrčila čuvši pucanj. Ubrzo su shvatili da metak nije njima bio namenjen. Uspravili su se i nastavili da se prikradaju. Izašli su polako na jedan otvoren prostor, kamenito tle bez senki. Brenda se našla u situaciji da bude pod unakrsnom vatrom. Dvojica Indijanaca su počela da pucaju iz pušaka. Delić sekunde kasnije i Holidej počeo da puca. U stvari je ispalio samo dva metka. Oba su pogodila cilj.

Ratnici padoše. Jedan se prevrnuo na leđa i klizao niz stenu ruku podignutih iznad glave. Sručio se dole na put povukavši za sobom lavinu kamenja. Zaprega koja je upravo prešla taj deo puta u dolini uznemiri se ugledavši pred svojim kopitama mrtvog Indijanca. Uznemirene životinje nastavile su put. Indijanci nisu imali nikakvog iskustva, pa tako ni veštine u upravljanju kolima na ovakvom putu pa se i dogodilo da se prva zaprega prevrne. Druga kola su se zarila pravo u žbunje kraj puta.

IX

Indijanci su stezali obruč oko Holideja. Išli su sada određeno prema cilju, jer su znali gde se nalazi. Bili su čak neuobičajeno neoprezni, jer ih je Simur Torton sve vreme požurivao. Brenda je napustila svoje mesto strahujući od toga da padne u ruke Indijancima. Prišunjala se Doku i ležala nedaleko od njega između dve stene.

Simur Torton je bio veoma nervozan i osmelio se da krene daleko napred iz svog prethodnog skrovišta. Njemu je još jedino bilo stalo do srebra. Želeo je da ga se dokopa i da odmagli. Za njega nije predstavljalo pitanje časti i prestiža da ubije Holideja. Indijanci su na to gledali drugačije. Držali su mnogo do toga da pobede čoveka koji je ubio njihove ratnike. Pitanje ugleda i časti.

Naravno, to je izazvalo nesporazum i dovelo do kraće rasprave između Simura Torton i poglavice. Onda je

poglavica popustio. On i još jedan ratnik su ostali da drže Doka u šahu, dok su ostali dobili naređenje da osposobe kola za vožnju. Povukli su se i dali na posao. Drvenim pritkama koje su isekli, podigli su kola u normalan položaj i tako oslobodili prolaz drugim kolima koja su skrenula s puta. Udarali su odlučno noževima po žbunju da bi oslobodili točkove. Potali su kola dalje u dolinu sve do ulaza u pećinu u kojoj je bilo sakriveno srebro. Dok je sve to mogao da posmatra, ali ne i da preduzme bilo šta. Pre svega, rastojanje je bilo preveliko da bi se pogodio željeni cilj. Osim toga, tu su bila i ona dvojica Indijanaca koji su motrili na njega i držali ga u mat poziciji. Istina, sada nije mogao da ih vidi. Poslednji put ih je spazio na upadljivoj beloj zaobljenoj steni nalik na kuglu. Posle toga su iščezli u nepoznatom pravcu. Đavo će znati gde su se prikrili. To je bilo prilično neprijatno osećanje računato s tim da svakog časa može odnekle da iskrsne lice premazano bojama.

Brenda je bivala sve nervoznija. Gledala je na sve strane, povremeno se izdizala iz zaklona da bi imala bolji pregled i na taj način zanemarivala ono što je bilo najvažnije – svoju sigurnost. Holidej ju je s vremena na vreme pritiskivao krajnje strpljivo uz stenu.

– Spusti glavu – govorio je devojci. Bićeš mi još potrebna. – Pritom se smešio zaštitnički, što je Brendu počelo da žesti.

– Zar ti uopšte nemaš nerve? – pitala je ljutito. – Kako možeš da ostaneš tako miran i opušten?

– Sve je to stvar vežbe – objašnjavao je Dok. – Opasnost je moja svakodnevica. A pozicije nam i nisu tako loše. Indijanci hoće nešto od mene. To znači da se moraju potruditi da dođu ovamo gore. Čak i da lete poput anđela, moraju se pre ili kasnije pokazati. E onda ću pucati.

Uprskos ovakvim tvrdnjama, Dok se ipak odlučio da preuzme inicijativu. Bilo je tužno i teško posmatrati kako Indijanci toware blago. U suštini, uopšte ga nisu interesovali Indijanci, jer nisu bili odgovorni za ono što će se dogoditi.

Sve je to bilo delo Simura Tortona. On je godinama sa svojom bandom teroriso ovaj kraj. Bilo je u pitanju tridesetak teških razbojničkih napada i svi su se mogli upisati na njegov konto. Mnogo ljudi je pritom izgubilo živote ili bilo ranjeno. I sve to zbog toga što je želeo da što je brže moguće napuni džepove i obogati se. Pod maskom časnog čoveka na časnom poslu, stavio se iznad svih zakona.

– Idem sada duž onog puteljka – kazao je Dok pokazujući na kozju stazu koja se pružala negde na polovini kamenog žida. Kada budem stigao do onog žbuna, štitiću te vatrom. Tada pođi za mnom najbrže što možeš.

– Šta smeráš? – pitala je Brenda.

– Hoću da malo skratim postupak. Hteo bih jednog razbojnika da odve-

dem tamo gde mu je i mesto – na vešala.

Džordžijanac se pridigao i počeo da trči pogrbljen do ugovorenog mesta, udaljenog nekih tridesetak metara. Nervi su mu bili napeti do kidanja. Svakog trenutka očekivao je pucanje puške i metak koji je njemu namenjen.

Nije se dogodilo ništa. Ni poglavica ni njegov pomoćnik se nisu pojavili niti preduzeli bilo šta. Međutim, nije mogao znati da li je to dobar ili loš znak. Brenda je na njegov znak došla i pridružila mu se. Nisu, međutim, stigli daleko. Samo što su prešli desetak metara, kada se iz jednog žbuna kao divlja mačka jedan Indijanac ustremi na Brendu, ščepa je i povuče nazad sa sobom.

Holidej je uspeo da čuje još samo kako devojka udara oko sebe i otima se. Brzo su savladali njen otpor. Verovatno su je vezali. Ostavili su je dole, dosta niže od mesta na kojem se Holidej nalazio, a onda oprezno krenuli prema njemu.

Holidej nije oklevao ni tren. Izvukao je „vinčesterku”, podigao je i počeo da puca. Metak pogodi sedokosog poglavicu. Poletio je unazad, a onda zbog kosine nije mogao da se zadrži i počeo da klizi nadole. Uzalud je, očajnički, pokušavao da održi ravnotežu. Nije izdržala grana u čiju se račvu uglavio. Bio je mrtav samo trenutak kasnije.

Indijanci koji su radili u pećini dokazali su i ovog puta koliko su im čula bila izoštrena, a pažnja budna.

Odmah su prekinuli sakupljanje srebrnih poluga, svesni šta se zbilo i krenuli jedan za drugim prema poglavici, ne obazirući se na izlive besa Simura Tortona. On im više nije bio važan, jer je poglavica bio mrtav. Hteo je da ceo poduhvat okonča uspešno i nestane sa srebrom. Zbog toga je poglavica i platio životom.

– Vratite se odmah nazad! – vikao je Torton. – Sve ću vas poubijati ako ne poslušate.

No kada Indijanci nešto neće, nema te sile koja bi ih prinudila. Uostalom, to su dugovali svom poglavici, da otpevaju pesmu za mrtve i da ga njom otprate u večna lovišta. Tu onda ni Torton, ni srebro, pa čak ni Dok Holidej koji je ubio poglavicu, nemaju značaja. Odvukli su leš poglavice u dolinu na nekoj vrsti nosila. Uvili su ga u pokrivač i spustili kraj njega nekoliko stvari za koje je bio vezan. Oprali su telo i očešljali dugu, sedu kosu. Posle toga su seli u krug i pevali pesmu koja uopšte nije ličila na žalopojku. Pevali su o poglavičnim junačkim delima. Ništa nisu preskočili, niti propustili. Sve događaje iz njegovog života otrgli su od zaborava i na taj način mu odali poslednju počast.

Holidej se nije bavio dugo time da utvrdi šta Indijanci smeraju. Izgledalo je da ne smeraju ništa. To je, međutim, značilo da je Simur Torton upao u klopku. Holidej je krenuo. Simura Tortona su izgleda svi dobri duhovi napustili. Umesto da uživa u onome ili bar da se zadovolji time što je stekao,

mučio se noseći sâm poluge srebra. Pohlepa ga je zaslepila do te mere da uopšte nije bio svestan opasnosti koja mu preti.

Torton je saznao da su Indijanci zarobili njegovu kćerku i smatrao da će to zaokupiti Holideja, da se neće baviti ničim drugim do devojkom. No, Dok se približavao sve više. Simur Torton nenaviknut na težak fizički rad bio je zajapuren i oznojen. Znoj mu se slivao niz lice i ulazio u oči. Malog rasta i sitne građe, nije bio u stanju da prenese odjednom više od dve poluge. I sa njima se zanosio i posrtao idući nizbrdo. Mišići na nogama su počeli da popuštaju, a disanje mu je postalo hrapavo. Ni odlazak uzbrdo po srebro nije predstavljao olakšanje. Penjući se uz okomiti obronak, morao je da zastajkuje na svakih nekoliko metara. Sve je to bilo dovoljno da mu potpuno iscrpi snagu. Ispred pećine bi klonuo na kolena i seo da predahne i dođe do daha.

Radeći tako naporno, proklinjao je Indijance za koje je smatrao da su ga ostavili na cedilu. U svakom slučaju, nije imao smisla za potrebe i običaje Indijanaca. Za njega su oni bili idioti koje je mogao koristiti za svoje zločinačke poduhvate.

Holidej se nalazio bezmalo u idealnoj poziciji. Čekao je da Simur Torton siđe noseći dve poluge srebra oslonjene na trbuhu da bi ih bacio na kola.

– Ni makac, Tortone! – rekao je Holidej oštro. Metalno škljocanje njegove

„vinčesterke” bilo je ubedljiva opomena. Torton se ukoči u mestu.

X

Razbojnički direktor zatvora u Durangu bio je kao gromom pogođen. Otvorenih usta piljio je u cev uperene puške. Pritom nije ispuštao iz ruku teške poluge srebra. Težina ga je pritiskivala tako da su noge počele da mu klecaju.

– Pustite to već jednom! – naredio mu je Holidej. – Sve to više nema nikakve svrhe, jer vas vešala čekaju!

Torton je poslušao. Bacio je poluge, a onda kao hipnotisan podigao ruke. Nije ni pomišljao na to da potegne oružje. On je samo mogao da planira, da priprema razbojničke napade i pljačke, ali je sâm zaboravio da reaguje. To možda nikada nije ni uspeo da nauči.

Holidej se uspravi i priđe mu bliže, držeći sve vreme uperenu pušku, a prst na obaraču.

Od tog čoveka mu međutim nije pretila nikakva opasnost. Torton je bez ikakvog otpora dozvolio da ga razoruža. Tek kada mu je „kolt” u širokom luku odleteo, kao da se pribrao.

– Vi mora da ste poludeli, Džone! – pokušao je da mu glas zvuči sigurno i ubedljivo. – Zaboravili ste na Indijance. Moji Indijanci vam neće dozvoliti da izađete iz ove doline. Upali ste u klopku koju ste sami sebi postavili.

Izgledalo je kao da je neko čuo šta Simur Torton govori i potrudio se da ga uveri u suprotno.

Tamo odakle je dopirala pesma Indijanaca začuli su se pucnji. Meci iz „vinčesterke” ispaljivani su jedan za drugim. Za sada još nepoznati strelac kao da je imao uspeha, jer nešto kasnije odjeknu topot kopita.

Holidej ugura Tortona u zaklon. Držao je i dalje uperenu pušku iščekujući jahača. Prvo je pomislio da su se pojavili Meksikanci ili vojnici. Međutim, radilo se zaista o jednom jedinom čoveku koji je sradio Indijance. Možda je i bilo preživelih, ali su se oni sigurno povukli u zaklon. Trebaće im vremena da se opet sakupe. U ovom trenutku od njih nije bilo ni traga.

Boris Stepaninen se nije ni malo trudio da sakrije svoj dolazak, niti je tražio zaklon. Veoma brzo se otkrilo na čemu zasniva svoju samouverenost i sigurnost. Ispred njega na konju, ležala je popreko vezana, sa krpom u ustima, Brenda. Znao je gde treba da traži Tortona i Holideja. Držao se na izvesnom rastojanju i posmatrao sa uživanjem do pola natovarena kola. Kazao je ljubazno – Ako ste razumni, gospodo, ne mora doći do krvoprolića. Ja se užasavam nasilja. Meni je, gospodo, stalo samo do mog pravično odmerenog dela. Pošto sam ja jedini koji je dugo vremena radio sa Tortonom, pravedno je da ja dobijem polovinu. Holidej ispada iz podele, jer je radio protiv nas.

Slatkorečivi razbojnik je uzalud čekao na saglasnost. Dok Holidej je očajnički tražio mogućnost da nekako okrene situaciju, da uzme inicijativu u

svoje ruke. Simur Torton se nije osećao sposobnim da donosi bilo kakve odluke.

– Molim vas lepo da svoje oružje odložite negde gde ga mogu videti! – zahtevao je Stepaninen. U međuvremenu je sjahao i otišao u zaklon. Brendu je prosto skinuo s konja i pustio da padne na zemlju.

– Ako ne budete pokazali potrebnu uviđavnost, smatraću se na moju veliku žalost prinuđenim da postupim drugačije, da zaboravim da sam džentlmen. Morao bih ovoj mladoj leđi da priđem prilično blizu.

– Vi ste poludeli, Stepaninen! – jedva je procedio Torton. – Valjda ne mislite da će Horst, hoću reći, Holidej, dozvoliti da ga zaluđujete? Ja to ne mogu da sprečim, mislim, ono što vas čeka.

– Prosto je za žaljenje – kazao je Stepaninen podboden. – A što se tog vašeg Horsta ili Holideja tiče, tu ste zaista u zabludi. Kada on treba da bira između tovara srebra i ljudskog života, uvek će se opredeliti za život. Slažete li se, veoma uvaženi prijatelju?

– U svakom slučaju – složio se Džordžijanac. – Kakve mi garancije možete dati, Stepaninen?

– Garancije? – Stepaninen se nasmeja izveštačeno. – Vi izgleda niste svesni svog položaja. Ne možete postavljati nikakve uslove. – Pritom je uglade ni razbojnik pucnuo prstima. Na taj znak se pojavi njegov čistač cipela iz zatvora. Verovatno se sve vreme i nalazio u pozadini, zaklonjen. Plavokosi mladić nije čak ni bio naoružan, ako

se izuzme nož koji mu je bio zadenut za opasač. Verovatno ga je koristio da njime čisti nokte. Krv mu se sigurno još nikad nije zalepila za sečivo.

– Dečko, hoćeš li da pričuvaš ovu mladu damu? – zamolio ga je Stepaninen. – Bojim se da ću prvo morati ovu gospodu da uverim u ozbiljnost njihovog položaja.

– Bolje bi bilo da pripazite na svoje zdravlje, Stepaninen! – upozorio ga je Dok. – Ili ste možda poubijali sve Indijance?

– Naravno da nisam – skromno je izjavio Stepaninen. Dvojica su mi umakla, a dvojica su samo ranjena. No, ja mislim da će oni odmagliti. Zna-te li zbog čega? Vojnici su nas sledili. Stići će ovamo pre ili kasnije. Svima nama to baš ne bi odgovaralo ili se možda varam?

Boris Stepaninen izađe iz zaklona. Oslonio se na to da će njegov drug iz ćelije ubiti Brendu nožem, ako to bude potrebno.

Dok se nekoliko trenutaka kolebao da li da reaguje, da stupi u akciju ili ne. Onda je ipak rešio da zaštititi Brendu. Bacio je, „vinčesterku” daleko od sebe u trnovit žbun. Boris Stepaninen naravno nije hteo da je izvlači odande i povredi svoje nežne ruke, Dok i Torton su morali da natovare na kola sve poluge koje su ležale na zemlji kraj njih. Bio je to veliki tovar, jer se u trenutku prepada Borisa Stepaninena samo polovina poluga nalazila u koli-ma.

– Molim vas, okrenite kola – zamolio je Stepaninen ljubazno.

Holidej je i to učinio. Ako se i nadao da će se Indijanci umešati i skinuti im s vrata ovog uglađenog lupeža, morao se razočarati. Ni jedan crvenokožac se nije pojavio. Možda je to bilo u vezi sa navodnim dolaskom vojnika, možda je to i bila istina.

– Bil! – doviknu Stepaninen dubokim glasom na način na koji to čine glumci. – Da li bi hteo da vežeš ove džentlmene? U protivnom bi mogli pokušati da nam otmu zasluženi plen.

– To sigurno! – tvrdio je Holidej gnevno. – Čak i da dospete preko granice, Stepaninen, ja ću vas slediti. Naći ću vas bez obzira u koji se budžak budete uvukli, u koji deo Meksika. Nema tog mesta na kojem se možete sakriti.

– To uopšte nije moj način – odgovorio je Rus. – Ne spadam u gamad koja se zavlači pod budžacima. Neću se prikrivati ni zavlačiti, nego boraviti u rezidenciji i to do kraja svog života. Boraviću u vili u prijatnom kraju, vili koja odgovara mojim prohtevima, sa ljudima koji su uz mene, bliskim ljudima. Šta bih inače činio, kada srebro omogućava sve najbolje? Torton je mislio da se sve to može organizovati i uspeti primenom sile, mučenjem i ucenom. Ja sam protiv takvih metoda, ja sam za mudra rešenja u kojima ruke ostaju čiste. Ostatak života provešću uz dobro piće i lepu pesmu. U tome uživam. Naravno, ono što mi odgovara, mora se platiti novcem. Samo zbog toga sam iskoristio svoju pamet i

uzeo ono što mi pripada. Nego, da vas upozorim, Holidej, srebrom u Meksiku mogu da platim odanu i hrabru ličnu gardu. Računajte s tim ako budete pokušali da stignete do mene. Osim toga, ne treba da zaboravite da ni sada bez čuvara niste mogli izaći sa mnom na kraj.

Bil je zadivljeno slušao ovaj prilično dug govor svog gospodara. Ovaj je vezao svog konja za kola, a onda se popeo na kočijaško sedište. Odvrnuo je kočnicu jednom rukom dok je u drugoj još uvek držao pušku uperenu na vezanog Holideja. Na licu mu je igrao osmeh iz kojeg je izbijala samosvest i radost. Za to vreme je Bil vezao Tortonu ruke na leđa. Posle toga je uzeo laso i njime pričvrstio obojicu, vezujući ih zajedno. Bili su okrenuti leđima jedan prema drugom.

— Želim vam puno sreće, moja gospo. I vama džentlemani, naravno — govorio je Rus. — Kao što sam već rekao, na kraju ne pobeđuju ni snaga ni nasilje, nego gvozdena volja i upornost, a naravno i nasleđena dovitljivost. Neka vam sve ovo, uostalom, posluži kao pouka. Zaista je zabavno videti vas tako blizu jedan drugome. Žalim što neću moći da vidim kakva će lica napraviti vojnici kada budu videli do koje mere su blizu dvojica smrtnih neprijatelja. Rado bih bio svedok te scene. Međutim, moram da žurim da bih izbegao susret sa vojnicima. To mi baš nije neophodno. — Mahao je „vinčesterkom” i dodao — Smestite se udobno jer će si-

gurno potrajati prilično dugo dok vas budu oslobodili.

Najzad je zamahnuo bičem i kola su krenula. Kraj Stepaninena je sedeo plavokosi Bil koji je s vremena na vreme podozrivo posmatrao šta se zbiva iza kola. Boris Stepaninen je počeo da peva neku pesmu na nerazumljivom jeziku prateći sebe pucketanjem biča.

Konji su imali težak posao. Zapinjali su svom snagom da bi pokrenuli napred kola natovarena srebrnim polugama. Nije bilo ni staze, pa je Stepaninen sledio stari trag. Samo što se kočija odmakla, Holidej počeo da psuje i počeo da se, kotrljajući i puzeći, primiće kamenu sa oštrom ivicom. Pritom je nosio i povlačio za sobom Tortona kao ranac. Počeo je da trlja po oštroj ivici kamena konopac koji ih je spajao. Bio je to mukotrpan posao, ali je ipak napredovao. Uskoro su bili oslobođeni jedan drugog. Ostale su samo veze na rukama koje su blokirale Dokove zglobove. Osloboditi se njih, biće još teži poduhvat.

Brenda nije mogla da pomogne Doku, jer je ležala na zemlji nesposobna da se pomakne. Indijanci nisu zaboravili da joj vežu i noge.

Simur Torton je dozivao svoje Indijance. Međutim, niko mu nije odgovorio.

Konačno se Dok oslobodio veza na rukama, pa je mogao da oslobodi Brendu. Kada je to obavio, ispregao je tri konja koja su mu bila potrebna. Bili su neosedlani, što njemu nije predstavljalo teškoću. Oprezno

je izvukao „vinčesterku” iz trnovitog žbuna, a onda naložio da krenu. Pušku je držao na gotovs, jer je strahovao od mogućeg napada Indijanca. Trudio se da mu ništa ne promakne.

Simur Torton je jahao u sredini još uvek vezan, dok je Brenda bila na začelju. Na mestu gde je ležao mrtav poglavica, otkrili su i leševe Indijanaca koje je Stepaninen poubijao. Sakupili su oružje i konačno napustili dolinu.

Boris Stepaninen je naravno stekao prednost, već se približavao granici.

– Već ćemo dočepati tog lupeža – obećao je Holidej, mrmljajući gnevno sebi u bradu.

Samo sat kasnije vojnici su stigli u dolinu. Jahali su u dvojnim redovima. Prvo su naleteli na kočiju kojom je Simur Torton pobegao. Konj je bio ispregnut. S njim je direktor Zatvora odjahao najverovatnije pravo u pakao. Na kočiji nije bilo ničega. Tovar je bio iščezao. Sve sanduke i torbe, bisage koje je Torton sakupio kao višegodišnji plen, iščezle su, to jest prešle su u vlasništvo Borisa Stepaninena.

Poručnik koji je komandovao ovom vojnom jedinicom pustio je svoje vojnike da predahnu kada je ugledao mrtvog poglavicu. Naredio je da budu sve vreme na oprezu, jer je moglo da bude još Indijanca, koji su se verovatno prikrivali tu negde u blizini. Krenuli su da ih traže i nalazili jednog po jednog. Prvi kojeg su posle kratkog predaha pronašli, bio je na umoru. Drugi je bio suviše teško ranjen da bi pružao otpor. Jedan se predao.

Poslednji Indijanac se branio pola sata skriven u jednoj od pećina. Kada je potrošio svu municiju koju je imao uz sebe, izašao je iz svog skrovišta.

Vojnici su počeli da pucaju, međutim, Indijanac je ostao nepomičan na jednom kamenom bloku. Bez ikakvog oklevanja učinio je odlučujući korak, sunovratio se u provaliju i ostao da leži smrskan na njenom dnu. Ni po koju cenu nije hteo da padne u ropstvo.

Posle nekoliko trenutaka mučnog ćutanja, poručnik naredi da se dolina pažljivo pretraži. Uspelo mu je uz pomoć nekolicine vojnika da nađe druga kola koja su takođe, kao i kočija, bila prazna. Međutim, tragovi su bili dovoljno rečiti. Poručnik potera svoje vojnike uz brdo. Tamo su u pećini našli ostatak srebrnih poluga. Uхватili su odbegle konje, upregli ih u kola i počeli mukotrpan posao, utovarivanje srebrnih poluga. Naravno, ne da ih zadrže za sebe. Naprotiv.

Poručnik je imao razloga da bude zadovoljan, jer je ipak veći deo srebra ostao u pećini. Nedostajalo je preko pedeset poluga. Poručnik je zaključio da su bile natovarene na kola čije je tragove otkrio. Srebro je bilo teško, pa prema tome i tragovi duboki. Vodili su prema granici.

– To će morati da raščiste Meksikanci – kazao je poručnik razočaran. – Taj lupež ima veliku prednost. Na našoj strani, s ove strane granice mu ne možemo ništa. Izmakao nam je!

– Ko nas je tako nadmudrio? Onaj Holidej, možda? – pitao je narednik.

– Nemam pojma! – iskreno je odgovorio poručnik. – Mogao bi to biti i onaj Rus, o kojem su nas zatvorenici obavestili. Njega nismo našli do sada ni mrtvog ni živog.

Poručnik je neko vreme ispitivao tragove na koje je naišao. Postepeno je utvrdio da su kola sa ukradenim srebrom pratila tri jahača.

– Jedan od trojice jahača je onaj Torton. Dao bih jednogodišnju platu kada bih mogao da ga se dočepam.

Nemajući kud, poručnik izda naređenje za povratak. Trebalo je srebro obezbediti, smestiti ga na sigurno. Morao je da se odrekne potere za preostalih 50 poluga. Mudro je zaključio – Bolje vrabac u ruci, nego golub na grani! Ipak, novine će nas žestoko napasti, a na razvoj diplomatskih odnosa između nas i Meksika, ne smem ni da pomišljam. Uostalom, srebro pripada meksičkoj vladi, a ukradeno je na našoj teritoriji.

Približavali su se zatvoru. Zidovi i sva zdanja ukazivali su na nedavnu žestoku borbu. Svuda su stajale naružane straže.

Ovaj slučaj je ustalasao sve. Iz Duranga su nagrnuli svi koji su imali nešto da kažu. Svi su govorili isto: „Kakav skandal! Direktor zatvora šef razbojničke bande! Tako nešto se nikad više ne sme dogoditi!”

Poručnik je priredio gradonačelniku Duranga veliku radost kada je javio da je stigao. Naravno, ne praznih ruku.

Dokumenti o transportu su brižljivo proveravani. Pokazalo se da nedostaje još 58 poluga srebra. Gradonačelnik je odlučio da nekako zaobilazno uputi Meksikance gde bi trebalo da potraže ostatak blaga. Posle toga su zatvorenici preseljeni u druge zatvore. Meksikanci i američka konjica dobili su nalog da ostatak transporta, zapravo njegov veći deo, proslede u Bejfeld. Krenuli su odmah na put. On ih je vodio duž reke Enimas. Tamo se nalazio mali rezervat Indijanaca. Žene i deca su saznali šta se dogodilo. Nekim tajnim, neuhvatljivim kanalima je vest stigla do njih. Krenuli su svi da sahrane svoje mrtve. U malim, primitivnim kolibama u kojima su stanovali, nije ostao niko ko je mogao da se kreće. Poručnik je samo odmahivao glavom, kada je video napuštenu ognjišta i polusrušene napuštene kolibe. S te strane im nije pretila nikakva opasnost.

XI

Kada je Boris Stepaninen prišao prozoru svoje hotelske sobe i bacio pogled na glavnu ulicu još uvek usnulog malog meksikanskog grada, gotovo ga je udarila kap. Čovek koji je stajao naslonjen uz dovratnik kantine nije bio niko drugi do – Dok Holidej.

Grozničavo je razmišljao kako da mu se suprotstavi ili da ga izbegne. Još uvek nije pribavio telesnu gardu kojom je pretio „Džonu Horstu”.

Naglo se izmakao od prozora, pritrčao postelji i počeo da drmusa Bila.

– Hajde! – vikao je. – Ustaj, idi dole i kupi mi nekoliko njihovih revolveraša, pištoljerosa, kako ih zovu. Treba da zaustave tog Holideja. Taj kopilan nas je pratio. Ako ne budemo požurili, još će nas zarobiti i vratiti preko granice.

Bil se grozničavo oblačio.

– Da li je sâm? – pitao je plavušan.

– Da li je sâm? – ponovio je Rus. – Kakvog to značaja uopšte ima? Da ima samo jednu ruku i to bi mu bilo dosta za nas. Rastrgnuće nas na parčiće ako nas se samo dočepa.

Stepaninen pokupi svoje stvari i kroz prozor kroči na nastrešnicu da bi preko nje stigao neprimećen do štale. Tamo su stajala njegova kola. Hteo je da upregne konje i da nestane odavde što pre. Naravno, bez trunke žaljenja odlučio je da žrtvuje Bila.

Mladić je u predvorju hotela našao nekoliko besposličara koji su čekali priliku da se domognu nekih pezosa. Bil nije tvrdio obećavajući nagradu.

– Vidite li onog Amerikanca preko puta, obučenog u crno sa onom belom košuljom i kravatom? – pitao ih je pokazujući na Doka Holideja.

– Onog što razgovara sa senjoritom? – pitao je jedan od Meksikanaca.

– Da, to je Holidej. On traži neke Amerikance, kako sam čuo. Ona mlada žena se svuda raspitivala za njih.

– Nudim 100 dolara svakome ko se uključi u bitku, a 1000 onome ko ga bude ubio – mamio ih je Bil. – Hajde, šta još čekate? Toliko novca nećete zaraditi u celom životu.

Svi Meksikanci ustadoše kao po komandi. Dok Holidej je u međuvremenu počeo da motri na hotel. Verovatno je Brenda nešto uspela da sazna. Ispričala je Holideju da su se oni za kojima traga najverovatnije odseli u hotelu. Džordžijanac pređe na drugu stranu ulice. Pokreti su mu bili gipki, a desna ruka lebdela nad drškom od slonovače niklovanog „kolta”.

Meksikanci su se ućutali. Bili su ne-prirodno mirni.

– Proklete kukavice! – vikao je Bil. – Zar je moguće da se bojite jednog jedinog čoveka?

– Ne, gospodine – mrmljao je jedan bezubi Meksikanac. – Ali nekolicina nas bi mogla izgubiti glave ako bismo ga napali. To se, uostalom može videti na prvi pogled. Pravi je revolveraš. S takvim se nećemo upuštati u okršaj. U svakom slučaju, ja neću. Šta uostalom, mogu imati od novca ako budem mrtav? Zašto mu se vi ne suprostavite i ne napadnete ga?

Bilo je to dobro postavljeno pitanje koje je Bila izbacilo iz ravnoteže. Odlučio je da odmagli. Nije hteo da izgubi odstupnicu. Stepaninen se upravo spremio da izveze kola iz dvorišta hotela.

Dok je ušao u predvorje hotela. Zastao je na pragu i jednim pogledom osmotrio situaciju. Upitao je tiho – Gde su ona dva gringosa? – Pritom je pogledao čoveka na recepciji. Čovek nesvesno ustade sa stolice. Međutim, nije prozborio ni reč. Samo je palcem pokazao preko ramena.

Holidej u nekoliko koraka pređe predvorje i nađe se pred sporednim vratima koja su vodila u dvorište. Kada je gurnuo vrata, ugledao je Rusa koji je upravo poveo konje prema izlazu. Vukli su teško natovarena kola.

Bil je sedeo na kočijaškom sedištu i držao bič u ruci. Uplašeno je pogledao prema hotelu.

Džordžijanac stupi u dvorište. Na to je Stepaninen odmah skočio u zaklon. Počeo je da puca kao mahnit. Holidej je, međutim, nestao sa prethodnog mesta na kome je stajao, a koje je bilo meta razbojniku Stepaninenu. Sada se nalazio zaklonjen iza kamenog valova kraj vrata u koji se sakupljala kišnica. Bil je kliznuo sa svog kočijaškog mesta i legao na površinu koja je bila predviđena za tovar i delimično pokrivena polugama srebra. Pritom je grčevito držao „vinčesterku” koju je Rus tu spremio da mu bude na dohvat ruke. Primetivši mladićevu nameru, Holidej je odmah počeo da puca. Bil polete unazad kao udaren džinovskom pesnicom u grudi. Prevrnuo se preko srebrnih poluga zaklonjenih arnjevi-ma. Stepaninen je počeo da urla – To niste smeli da učinite! – Bio je očigledno teško potresen Bilovim stradanjem. – Osećam se prinuđenim da osvetim mladića!

Dok Holidej mu je uzvratio u istom stilu – Dozvoljavate li da vam uputim jednu uncu usijanog olova?

Posle ovog pitanja, Holidej je krenuo u napad. Skočio je iz svog skrovišta i počeo da trči cik-cak. Pritom je pucao

na Rusa. Ovaj uvuče glavu u ramena. Zatvorio je oči i krljajući se, pokušao je da se izmakne sa vatrene linije. Holidej nije imao mogućnosti da puca precizno, a osim toga, nije ni želeo da ubije Stepaninena. Bilo bi mu sasvim dovoljno da se Rus preda da bi i njega i srebro prevezao preko granice. Međutim, Stepaninen, sa svoje strane, nije više video izlaz. Pogibija njegovog mladog prijatelja sasvim ga je izbacila iz ravnoteže. Van sebe od nemoćnog gneva, pucao je na Holideja. Međutim, promašivao je. Holidej se u jednom skoku nađe na kolima. Stepaninen se odmah baci ispod kola smatrajući da je tu zaklonjen. Sa revolverom u ruci gledao je gore da bi otkrio gde se protivnik nalazi i u kom pravcu se kreće. Stepaninen je znao da mu se neće pružiti još jedna šansa da puca, dakle, prvi metak je morao pogoditi cilj. Bez daha je ležao na zemlji i iskretao vrat ne bi li ugledao Holideja. Nije uspeo. U panici počeo je da puca. Pucao je jednostavno prema gore nadajući se da će metak bar slučajno pogoditi protivnika. Uostalom, tu negde je i morao biti. Pre nego što se pribrao, magacin njegovog revolvera kalibra 45 bio je ispražnjen. Morao je da ga napuni. Škrkućući zubima izvlačio je metke iz opasača i ubacivao ih u magacin. Upravo je završio, kada ugleda nogavice crnih pantalona i uglačane vrhove crnih čizama. Nije bilo sumnje, to je Holidej! Džordžijanac se sagnu.

– Tražiš li mene, ti vašljivi razbojnice? – pitao je podrugljivo. Pritom je uperio revolver na Stepaninena.

Rus mora da je sasvim skrenuo s pameti. S tog rastojanja nije imao nikakvih izgleda. Tada više nema svrhe odupirati se ili braniti. Jednostavno treba podići ruke uvis. Bilo je bezizlazno da ni sâm Holidej u takvoj situaciji ne bi pokušao ništa.

– Igra je okončana, čoveče! – kazao je Holidej. – Vešala te čekaju. Nećeš umreti sâm, tvoj voljeni direktor će ti praviti društvo.

Rus verovatno nije čuo šta mu se govori. Bio je van sebe od straha. Njegova ruka kao da je sama krenula. Hteo je da puca. Prema tome, Doku nije ostavio izbor. Morao je da ga preduhitri, da povuče obarač. Iz takve blizine pogodak je morao biti smrtonosan.

Holidej se uspravio i uzdahnio duboko. S žaljenjem je odmahnuo glavom. Brenda je uzbuđeno dotrčala iz hotela.

– Sve je završeno – kazao je Dok. Podigao je Bila s kola i spustio ga pored Stepaninena na zemlju. Ljudi, podstaknuti radoznalošću, pohrliše u dvorište hotela. Sada, kada je opasnost minula, počeli su da izlaze i iz okolnih zgrada.

Dok dobaci hotelijeru zlatni dolar govoreći – Sahranite ih hrišćanski.

Podigao je Brendu na kočijaško sedište, a zatim se i on smestio pored nje i uhvatio uzde. Morao je još da izvuče Simura Tortona iz pansiona. Tada će ekipa biti kompletna. Bivšeg direkto-

ra zatvora vezao je za krevet. Istina, Boris Stepaninen je pokušao izdišući da izloži Holideja velikoj opasnosti. Poslednjom snagom uzviknuo je – Srebro... No već gubeći svest, izgovorio je to na svom maternjem jeziku, pa ga ljudi nisu razumeli. U protivnom bi se u mnogima probudila pohlepa i ko zna kako bi se sve okončalo. Upravo to je Stepaninen i hteo da postigne. Bila je to njegova poslednja greška u životu.

Vodili su računa o tome da se ne sretnu sa Meksikancima. U tome im je noć bez mesečine veoma pomogla. Džordžijanac je neometano, zajedno sa srebrom i svojim zarobljenikom, stigao do granice. Prešao je u praskozorje. Simur Torton je odahnuo s olakšanjem. I njemu samom je bilo u interesu da stane pred američki sud. Meksikanski zatvori su bili izrazito neprijatni i zapušteni.

Oko podneva su zastali da predahnu. Pokazalo se da je Brenda veoma razmažena osoba. Nije uopšte znala ni kafu da skuva.

– Žao mi je! – kazala je Brenda pokajnički. – Nikada to nisam učila. To su radili oni koji su služili kod nas.

Holidej je legao na leđa i zagledao se u nebo. Beli, rastresiti oblaci, laki kao da su od perja, plovili su plavetnilom. Bila je to zanosna igra koja je mamila na sanjarenje i snove. Hiljade misli prošlo mu je kroz glavu. Brenda je sedela u senci kola. Otac joj je bio vezan za jedan kolski točak. Bio je neobrijan i izgledao veoma bedno. Što su se više približavali Alamosi, raspoloženje mu

je bivalo sve gore. Pitao se da li će na kraju, ako njegova odbrana ne bude ubedljiva, a dokazi protiv njega više nego očiti, stići na vešala. Bojao se smrti.

– Brenda, drago moje dete – šaputao je Simur Torton. – Zar ti nisam uvek ispunjavao sve želje? Možda sam bio bedan, loš čovek, ali sam bio dobar otac.

– Šta očekuješ od mene? Treba li da zbog tebe ubijem Horsta, ovaj, Holideja?

– Naravno ne. Dovoljno je da me puštiš da pobegnem.

– To nikada! – kazala je devojka ispunjena mržnjom. – A znaš li zbog čega neću? Već šest godina znam da moja majka uopšte nije mrtva. Ti si joj tutnuo novac u ruku i poslao je u Meksiko, a mene podizao sâm.

– To moraš razumeti – tvrdio je Simur Torton. – Na svom položaju se nisam mogao oženiti Meksikankom. Odmah bi me ekspedovali u pustinju. To nije dolazilo u obzir.

– Ali ste mogli da se zabavljate s Meksikankama i sa ostalima?

– Bio sam mlad, a tada se ne razmišlja o mogućim posledicama. Veoma mi je žao. Ali sam uvek priznavao ono što sam učinio. Poklonio sam ti ugodno detinjstvo i mladost i uvek brinuo o tebi. A sada te molim za jednu malu uslugu. Odveži me i ja ću nestati.

– Putuj u pakao! – uzviknula je Brenda. – Hoću da te vidim na vešalima. Ostaću u Alamisi sve dok te ne obese. – Ustala je i uputila se do Holideja. Po-

smatrala je njegovu elegantnu priliku ispruženu u senci. Sklonila mu je „kalifornija” šešir kojim je pokrio lice u stranu i poljubila ga. Kada se nagnula nad njega, crna duga kosa spustila se kao neprozirna zavesa...

* * *

Krenuli su mnogo kasnije nego što je to bilo predviđeno, pa su u Alamo-su stigli tek kada se mrak spustio na grad. Za ono što je Holidej smerao, to je samo moglo značiti prednost. Morao je da preda svog zarobljenika i srebro, a da se ne pojavljuje na oči mesnom šerifu. Uostalom, nije bilo sumnje da šerif Piket smatra Holideja razbojnikom, jer nije bio upućen u akciju saveznih maršala i Vajata Erpa. Još jedan račun nije bio sređen. Učestvovao je u napadu na banku i ranjenog Meksikanca pokupio s ulice. To su videli svedoci. Nisu ga zaboravili i sigurno će odmah na to podsetiti šerifa.

Ugledao je Piketov nos pri osvetljenom prozoru kancelarije kada je zastavio kočiju. Čuvar zakona je pio kafu iz jednog limenog lončića i posmatrao glavnu ulicu. U gradu je bilo mirno, ako se izuzme buka koja je dopirala iz saluna. Holidej je zgrabio Simura Tortona za okovratnik i pustio ga ispred vrata šerifske kancelarije. Direktor zatvora je bio naslonjen na zid, pogleda uperenog u nož čije je sečivo svetlucalo u Dokovoj ruci, osvetljeno jednim od uličnih fenjera.

– Šta nameravate? – pitao je užasnut, dok mu je glas podrhtavao.

Sve vreme puta je razmišljao o tome da li da uvuče i Doka u kovitlac poraza. Trebalo je samo da digne galamu, ništa više. Transport bi sigurno bio zaustavljen. Na kraju, ako sve bude išlo kako je zamislio, bar će omraženi čovek visiti uz njega. Uprkos svemu, baš zbog straha od Doka Holideja, Torton je sve vreme ćutao. Jer već i sâm pokušaj da ga uvuče u nevolje, sigurno bi mu značajno skratio život. A on je još uvek gajio nadu da će se izvući na sudu. Prvoklasni advokat je ponekad u stanju da načini čuda. Ako, uostalom, od vodećih snaga u ovoj zemlji ima interesa da jednog direktora zatvora vidi obešenog? To bi poljuljalo poverenje građana. Izračunavao je pomno svoje šanse, uzimajući u obzir sve okolnosti. No sada je izgledalo kao da Holidej namerava da ga ubije! Odjednom je podigao ruku i bacio nož. Sečivo se zarilo uz sâm vrat direktora Tortona i prikovalo ga za vrata zajedno sa odećom. Taj čin je izazvao priličnu buku. Holidej je šmugnuo dalje od kancelarije zaštićen mrakom.

Vrata šerifske kancelarije se naglo otvoriše. Piket nije mogao da veruje svojim očima. Direktor zatvora u Durangu bio je nožem prikovan za vrata. Ruke su mu bile vezane.

– Šta čekate, čoveče? – vikao je Simur Torton, i dokazao još jednom da je navikao da izdaje naređenja i zahteva poslušnost. – Pomozite mi!

– Ja da vam pomognem? – odbrusio mu je čuvar zakona. – Vojska traga za

vama. Konjica je čak raspisala nagradu za vaše hvatanje.

– Za moje hvatanje? – tobož se iznenadi Torton. – Šta sam ja to učinio? Zar ne vidite čoveče da sam ja žrtva? Nedužan sam. Nisam ništa prekršio.

– Tu bajku možete ispričati na sudu.

Piket je uz izvestan napor izvukao nož iz vrata i gurnuo Tortona ispred sebe. Smestio ga je u jednu od ćelija, a veze na rukama, načinjene od koženog remenja, zamenio lisicama. Privukao je stolicu ispred ćelije i naterao zatvorenika da govori – Pričajte već jednom. Ko vas je isporučio ovde?

– Džon Horst ili Džon Holidej, kako sam čuo da je njegovo pravo ime! – odgovori Torton poraženo. – Sigurno je još uvek u gradu.

– Džon Holidej? Znam li ja tog čoveka?

– Šta ja znam. U svakom slučaju, on radi za vladu. Stalno je otkucavao sve što je banda iz zatvora u Durangu smerala.

Direktor je opisao Doka, a čuvar zakona se zamislio.

– Bogami, to zvuči kao da se radi o tipu koji je učestvovao u prepadu na banku.

Odmah je pozvao svoje zamenike. Došla su sva trojica naoružana do zuba. Jedan koji se upravo vratio iz patrole, podneo je izveštaj. Otkrio je kola i tovar srebra na njima.

– Unesite to srebro ovde unutra pre nego što se stvar raščuže. Složite poluge u susednu ćeliju. Tamo ima dovoljno mesta. Naravno, držite jezik za

zubima. Ja svakako neću govoriti. A onda moramo uhvatiti tog Holideja!

Simur Torton načulji uši.

– Znači li to da i vi hoćete da se domognete tog srebra? – Torton se isce-ri široko. – Moglo bi biti da smo od istrog soja!

Piket je ostao miran.

– Šta to trabunjate? – pitao je provokativno. – Nisam rekao ništa slično. Samo vršim svoju dužnost. Smeštam srebro na sigurno mesto i spremam se da uhapsim tog Holideja.

Jedan od zamenika, mladi crnokosi čovek se nasmeja – Mi u Alamosi delimo medvedu kožu tek kada ga ustrelimo, razumete li?

Piket je bio zadovoljan ovom reakcijom. Obratio se svojim ljudima – Ti, Veberu, pođi sa mnom. Potreban mi je jedan svedok ako dođe do puškaranja. Kako bih mogao dokazati da je u pitanju bila nužna odbrana.

– Jasno kao dan! – kazao je Veber nameštajući bolje svoj „kolt”. – Gde se taj kopilan nalazi?

– Utvrdićemo za pola sata – uzvratio je šerif Piket samouvereno. – Nema baš toliko hotela u gradu. Brzo ćemo ih pretražiti. Taj Holidej je tip koji svakome upada u oči. To će nam olakšati posao.

– Verovatno će i kao leš biti tako upadljiv – zaključio je Veber stavljajući šešir.

Prazna velika kola sa arnjevima stajala su nekoliko kuća dalje. – Izbrojao sam ih, ima 58 lepih poluga. Baš dovoljno za udoban kraj života.

– Slažem se, šerife – kazao je pomoćnik, krećući u poteru za Holidejem. U trećem hotelu su saznali nešto.

– Da, ovde su se zauštavili – obavestio ih je službenik. – Bio je u društvu jedne dame koju je predstavio kao svoju suprugu. Ta devojka mora da je polumeksikanka ili...

– Prijatelju – prekide ga šerif. – Želim da saznam broj sobe, ništa više. Za tim momkom je raspisana poternica.

– Oni su preko u javnom kupatilu – kazao je službenik hotela uplašeno.

XII

Poslužiteljka u kupatilu, veoma debela, u ružičastoj providnoj haljini, pogledala je uplašeno šerifa videvši ga namrštenog. Oči joj se razrogačiše kada je primetila da čuvar zakona olabavljuje revolver, a pomoćnik sledi njegov primer. Držali su se kao da će baš tu izvršiti prepad na čitavu bandu razbojnika.

– Kako ću ovde naći čoveka koji uz sebe ima mladu Meksikanku?

– Koga? – pitala je debela Čeri nedužno.

– Dobro si me razumela, Čeri.

– Ovo je pristojna kuća, šerife. Osim toga plaćamo da nas ne biste uznemiravali, zar ne?

– Moram tog momka uhapsiti, zato razveži jezik!

– Kabiņa broj 11. Broj je ispisan iznad ulaza – kazala je Čeri preko volje.

– Ne mrdaj s mesta i drži jezik za zubima! – naredi joj Piket. Zatim je krenuo u pokazanom pravcu. Šunjao

se pored tamnih zavesa koje su se nalazile na obema stranama uzanog hodnika. Iza svake zavesa nalazila se posuda s toplom vodom čim bi se mušterija pojavila. Tu su radile oskudno odevene žene čija je dužnost bila da se nađu pri ruci muškarcima i istrljaju im delove tela do kojih nisu mogli da dosegnu. Naravno, za određenu sumu su bile spremne da ispune svaku želju. Zbog toga je ovo kupatilo imalo veliki promet. Iza zavesa su se čuli glasovi, zveckanje čaša i poneki smeh.

– Prljav posao! – kazao je pomoćnik šerifa mrzovoljno. Piket nije odgovorio. Pratio je pogledom drvene tablice na kojima su bili belo ispisani brojevi pričvršćeni na šipke. Zastao je pred brojem 11.

– Predaj se! – urlao je šerif. Odmah je počeo da puca. – Predaj se, Džone Holideje! – Piketov pomoćnik je povlačio obarač kao mahnit. Meci su zviždeći cepali zavesu. Svako od njih dvojice ispalo je po šest metaka, a onda im je obojici revolver bio prazan. U kupatilu je zavládala panika. Devojke su vrišteći bežale, a muškarci su istrčavali nagi držeći odela u rukama.

U kabini se nije ništa pokrenulo. Piket uzdahnu duboko i pomače zavesu u stranu. Iz kace izbušene mecima, tekla je topla voda.

Čuvar zakona razvuče lice. Nije video nikoga. U to se pomače zavesa na kabini do one sa brojem 11. Holidej je stajao u hodniku odeven samo u pantalone. Imao je i pričvršćen opasač s revolverom.

– Tražite li mene, šerife? – pitao je hladno.

Piket ustuknu, a Džordžijanac pođe za njim. – Jedna od mojih uobičajenih mera predostrožnosti – objašnjavao je čuvarima zakona. Znam koliko je osoblje u ovakvim kućama podmitljivo, pa sam odlučio da promenim kabinu. Izgleda da mi je to donelo spas od nekih neugodnosti, zar ne?

– Holideje, vi valjda nećete pucati u dvojicu nenaoružanih ljudi, to jest onih koji ne mogu da se brane. Ja sam pritom i šerif, nemojte to zaboraviti!

– Nipošto! Kako bih to mogao? Hajde, skidajte se!

– Šta? – šerif nije mogao da veruje svojim ušima.

Holidej nije morao da ponavlja svoju naredbu. Pomoćnik se mirno, pre bi se reklo poslušno, oslobodio obuće i odeće. Njegov primer je sledio i Piket. A šta je drugo mogao da čini? S praznim, „koltom” se nije mogao suprotstaviti Holideju. Bilo je besmisleno napadati ga. Čak i da je pesničenje bilo u pitanju, šerifu je bilo jasno da bi izvukao deblji kraj. Uostalom, Dok je bio obnažen pa se moglo videti da je dobro građen. Pucnuo je prstima. Brenda, koja se u međuvremenu obukla, pruži mu odeću. Oblačio se ne skidajući pogled sa svojih protivnika. Čeri, koja je sedela za kasom, gledala ga je otvorenih usta. Njene crveno namazane usne razvukoše se u značajan, rečit osmeh. Šapnula je – Kakav momak!

Čim se obukao, Holidej dade znak revolverom.

– Hajdemo! – kazao je odlučno.

– Kuda? – pitao je Piket zbunjeno. Neću ovakav na ulicu, čoveče! To sebi ne mogu dozvoliti, shvatićete.

– Dovedi naše konje, Brenda – obratio se Holidej devojci, ne okrećući se prema njoj. Odmah ga je poslušala. Prošla je pored šerifa i nestala. Holidej je poterao dvojicu gubitnika niz stepenice. Bilo je mnogo zburadih posmatrača koji su uživali u prizoru.

Dole je čekala Brenda, držeći konje. Upravo ih je dovela iz konjušnice gde su bili smešteni. Holidej se vinu u sedlo i odmeri neljubazno dvojicu golih čuvara zakona.

– Držite ruke gore! – kazao je tiho. Piket je poslušao, ali je njegov pogled odavao koliko mu je sve ovo mučno. Nadao se potajno da će dvojica njegovih pomoćnika, koji su čuvali Simura Tortona, najzad primetili šta se zbiva i umešati se, napasti Holideja. Uosta-

lom, pijani kauboji koji su izašli iz saluna i grohotom se smejali pljeskajući, podigli su priličnu galamu. To bi svakako moralo da privuče pažnju čuvara zakona u Alamosi i da ih dovuče ovamo da bi uspostavili red.

– Trčite da spasete svoje živote! Trčite prema crkvi. Možda će vam uspeti.

Piket je oklevao. Holidej mu samo zari usijano olovo tik uz bose prste na nogama. Nije smeo da okleva, potrčao je koliko ga noge nose.

Posmatrači su imali dodatnu zabavu, zviždali su i podvriskivali. Holidej naglim pokretom povuče uzde, okrenu konja i potera ga u žestokom galopu.

Brenda je reagovala prekasno.

– Čekaj me, Holideje! – vikala je gnevno.

Džordžijanac se nije osvrtao. Ispunio je zadato obećanje i samo je mahnuo rukom. Brendi je bilo jasno da je to oproštaj. Čoveka kakav je Dok Holidej, niko ne može da veže za sebe.

KRAJ

NA SVIM KIOSCIMA!

NAJLEPŠE

5 DEČJIH ENIGMATIKA
+ POKLON PAZLE

BAJKE

MARKETPRINT · DIDAKTA

SLOŽI, OBOJI,
PROČITAJ!

4 KOLO

SADRŽI

4

RAZLIČITE

PAZLE

SA PO

5

RAZLIČITIH

DEČJIH

ENIGMATIKA

